

RECULL DE PREMSA

159. Energies renovables a Catalunya

ENERGIES RENOVABLES

Canvi en el decret per accelerar els parcs de fins a 5 MW

El govern informa que la norma ha fet disparar en mig any els projectes de renovables i l'autoconsum fotovoltaic

REDACCIÓ – BARCELONA - 6 maig 2022

La consellera, amb responsables del departament, ahir en un terrat del districte administratiu de la Generalitat ACN.

El govern català ha anunciat una modificació del decret d'energies renovables que permetrà tramitar d'urgència i en la meitat del termini previst fins ara els projectes eòlics i fotovoltaics de fins a 5 megawatts de potència. Ho anunciava la consellera d'Acció Climàtica, Teresa Jordà, en el balanç dels primers sis mesos de vigència del decret que el departament destaca que ha permès passar d'una desena de projectes amb una potència global de 60 MW que estaven en inici o en tràmit d'informació pública fins a una setantena, que sumen 1.200 MW, la majoria d'energia fotovoltaica.

Pel que fa a la modificació del decret, els parcs d'energies renovables amb una potència màxima de 5 MW es podran tramitar en mig any, la meitat dels tretze mesos que es donaven fins ara.

L'autoconsum d'energia fotovoltaica ha crescut "exponencialment" i ha duplicat el nombre d'instal·lacions des del juny del 2021 passant de les 12.000 amb una potència conjunta de 120 MW a les 25.000 amb una potència de 200 MW en el tancament del primer trimestre de l'any. Es tracta del triple d'instal·lacions d'autoconsum autoritzades mensualment i s'ha doblat la potència autoritzada també cada mes.

"Hem premut l'accelerador i no hi ha marxa enrere", defensa la consellera abans de recordar que, entre el 1998 i el 2018, s'havia instal·lat a

Catalunya una potència global de renovables de 1.274 MW, el mateix que avui s'està tramitant.

"Tenim en informació pública el mateix que hem estat capaços d'instal·lar durant 30 anys", reblava la directora general d'Energia, Assumpta Farran, segons recollia Efe. La consellera reconeix la "parada" d'una dècada en l'aposta renovable de la Generalitat, però hi afegeix que el govern té la intenció de revertir aquesta situació. Segons la prospectiva de l'Institut Català d'Energia, el país haurà de tenir instal·lats 62.000 MW el 2050 si vol assolir la descarbonització en aquest horitzó.

LA XIFRA:

1.200 MW de potència sumen els setanta projectes en tràmit d'informació pública. Catalunya té instal·lats 1.274 MW.

Informació publicada al diari El Punt Avui. Divendres, 6 de maig del 2022.

Quan la transició energètica de Catalunya es decideix a Madrid i es fa a l'Aragó

El 2030, el 94% de les necessitats d'energia renovable del país podrien ser cobertes per Espanya

El sector en culpa la Generalitat i li demana canvis radicals

Marc Belzunces - 09.05.2022

La polèmica sobre les renovables torna a revifar-se a Catalunya. El febrer passat, l'Institut Català de l'Energia (ICAEN) va presentar la "Prospectiva Energètica de Catalunya 2050 – PROENCAT 2050", els plans de la Generalitat per al desplegament de les energies renovables i deixar enrere els combustibles fòssils i l'energia nuclear. Tanmateix, el sector de les renovables denuncia que continua l'aturada general en la tramitació de nous projectes. A més, dos dels advertiments que havien fet es compleixen. Les empreses comencen a presentar els projectes davant el govern espanyol per saltar-se les restriccions de la normativa catalana. Mentre a l'Aragó es tiren endavant projectes renovables dissenyats per abastir Catalunya. Actualment, la dependència energètica del país –fonamentalment de combustibles fòssils– és d'un 94% de l'exterior. Amb la transició energètica podria passar que la dependència mundial fos

substituïda per una dependència gairebé absoluta d'Espanya, una potència renovable. Tot seguit analitzem quins són els objectius de la Generalitat de Catalunya per a la transició energètica i les dificultats que denuncia el sector renovable català.

Els plans del govern

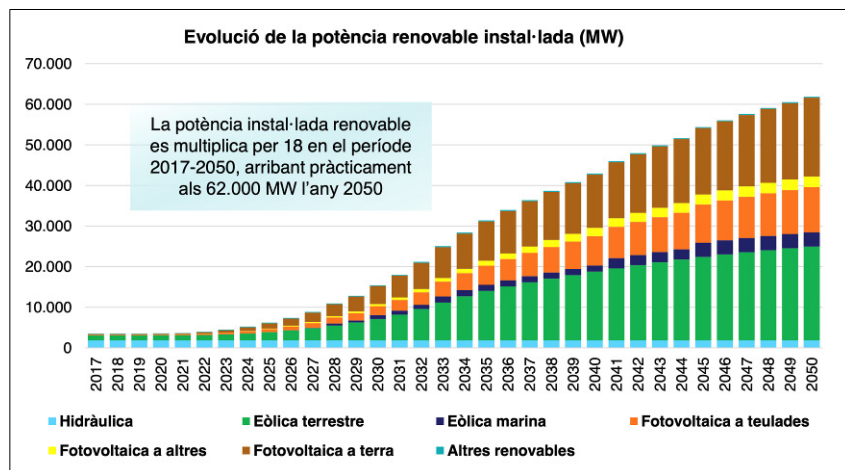
A principi d'any, el govern va presentar el pla marc PROENCAT 2050, que ha de dur Catalunya a prescindir completament dels combustibles fòssils i nuclears seguint una dotzena de principis vertebradors. El primer, complir amb el compromís internacional de neutralitat d'emissions de cara al 2050. Les úniques que restaran seran les corresponents al transport marítim i aeri, que requeriran una regulació internacional. L'ICAEN confirma que és viable tècnicament i econòmicament abandonar completament l'ús d'energia fòssil i nuclear i passar d'una dependència energètica exterior del 94,2% al 6,7%. D'una altra banda, el propòsit és ocupar el mínim territori possible; calculen que tan sols caldrà un 2,5% de territori addicional per encabir totes les noves infraestructures energètiques.

D'aquesta manera, es pretén d'avançar amb la sobirania energètica, però evitant concentracions excessives d'aquestes infraestructures, mitigar l'impacte paisatgístic i reduir els impactes ambientals i preservar la biodiversitat. El govern vol aprofitar la transició energètica per impulsar una transformació social i apoderar ciutadans i empreses fent-los protagonistes d'aquesta transformació energètica.

L'eficiència energètica i de materials és un dels altres principis vertebradors del PROENCAT 2050. El govern calcula que baixarà d'un 41% del consum d'energia primària al final de la transició. Tot plegat sense deixar ningú enrere, garantint un consum energètic mínim vital i eradicant la pobresa energètica. De fet, els càlculs de la Generalitat són que el preu mitjà de la generació elèctrica acabarà essent de 5,2 cèntims/kWh, molt per sota dels valors actuals i molt més barat que en un sistema energètic basat en combustibles fòssils i nuclear. D'una altra banda, també s'aposta per l'hidrogen verd –fet amb aigua i electricitat renovable– i no considera estratègics els combustibles sintètics. Tanmateix, la Generalitat, d'entrada, renuncia a produir tot l'hidrogen a Catalunya i confia a importar-ne una bona part de l'exterior. Un altre dels pilars fonamentals serà transformar la xarxa elèctrica actual en una d'intel·ligent, que gestioni tant l'oferta com la demanda i segueixi un model descentralitzat i un desplegament general d'emmagatzematge d'energia. Aquest

emmagatzematge es distribuirà en quatre nivells: consumidor individual, comunitats locals, associat a xarxes de distribució i transport, i grans sistemes singulars, com ara el bombament hidroelèctric. El govern considera que una part de les tecnologies necessàries per a fer la transició energètica ja és disponible, però que caldrà invertir en recerca i desenvolupament en unes quantes àrees: bateries, eòlica marina, biocombustibles, biomaterials, aplicació de la bomba de calor en l'àmbit industrial, emmagatzematge estacional, hidrogen verd, reciclatge de materials, etc.

La Generalitat preveu fer l'esforç principal en la instal·lació de nova infraestructura renovable a partir del 2030 (gràfic: ICAEN).

Teoria vs. realitat: els experts alerten que anem cap a un fracàs estrepitos

Malgrat aquests plans, la realitat diària en difereix molt. El sector continua denunciant que els projectes renovables són aturats, amb un col·lapse administratiu derivat de la normativa. El motiu és que no hi ha prou tècnics públics que els puguin avaluar, atesa l'allau originada per les necessitats a cobrir després de tants anys d'aturada. Alguns experts denuncien que el govern no posa prou recursos personals i materials per a complir els seus plans, i sospiten que podria ser una mena de boicot encobert. Un tema que ha dut polèmica aquests dies, ja que la Generalitat va convocar un concurs per ampliar-ne 24 places. Tanmateix, el va declarar parcialment desert. El malestar en el sector ve derivat per l'opacitat de la Generalitat en publicitar les ofertes de feina al marge del teixit professional català, quan aquest considera que té capacitat de proporcionar prou tècnics en una conjuntura d'emergència.

La situació ha fet esclatar el Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya (EIC). Fa poc, en una entrevista, el president de la seva comissió d'Energia, Josep Maria Montagut, deia contundentment: "Si no es fan canvis radicals, anem cap a un fracàs estrepitos i no complirem les obligacions que tenim amb el compromís de descarbonitzar l'economia." Arran de l'estudi de l'EIC "La transició energètica a Catalunya", els autors conclouen que comencem a ser en temps de descompte. De fet, argumenten que hi ha qüestions que ja no s'assoliran, com ara els objectius de nivells d'emissions per al 2030. L'EIC insisteix que davant aquest repte les eines habituals de l'administració no serveixen. "És impossible que l'administració pugui tramitar els milers de projectes que s'han d'aprovar per posar en marxa totes les instal·lacions que es necessiten", diuen. Més enllà de més personal tècnic, demanen que l'administració creï nous mecanismes per accelerar els tràmits, com ara certificats amb declaracions responsables dels projectistes titulars i que unes altres parts, com ara col·legis professionals o organismes de control a l'estil de l'EIC, també puguin emetre certificats.

El Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya és una de les veus més crítiques amb la situació actual (imatge: EIC).

Primera estratègia davant la paràlisi: recórrer al govern espanyol

Arran d'aquesta situació, alguns promotors han començat a prescindir del govern català i han anat directament a l'administració espanyola, més facilitadora. Una estratègia que el sector català de renovables ja va advertir que passaria. La normativa diu que si els projectes són fins de 50 MW de potència, els tramita la Generalitat. Ara, els promotors n'agrupen uns quants de petits per superar aquesta potència, de manera que passi a ser tramitat per l'administració espanyola, com diu la normativa. De moment, se n'han detectat cinc casos. La paràlisi actual en la banda catalana causa justament l'efecte contrari al desitjat per la Generalitat: promoure parcs grans, de més de 50 MW, en compte de petits. I, a més, es decideix fora de Catalunya. El resultat és que actualment la Generalitat tan sols tramita el 13% de la nova capacitat renovable. La resta (87%) és en mans del govern espanyol.

La ministra de Transició Ecològica espanyola, Teresa Ribera, va visitar Catalunya el febrer passat i es va reunir amb el sector. Va aprofitar per recordar que l'estat espanyol té l'objectiu de cobrir amb renovables el 74% de la demanda elèctrica l'any 2030. És una de les xifres més altes del món, i farà de l'estat espanyol una potència energètica renovable. A Catalunya, el PROENCAT, per la seva banda, l'ha fixat al 50%. Una xifra molt més baixa i que molts experts consideren que ja és inassolible pels valors tan baixos dels que partim i l'aturada en la tramitació de projectes, que no sembla que tinguin una solució immediata. Aquesta xifra és una altra de les crítiques que es fa a la planificació del govern català. Científics i experts consideren que la dècada cabdal per a aturar el canvi climàtic és aquesta. La part principal dels esforços (al voltant del 80%) s'ha de fer durant els vuit anys vinents. Fins al 2050 s'haurien de descarbonitzar els sectors més difícils, a l'espera d'acabar-ne de desenvolupar les tecnologies necessàries. Tanmateix, la planificació catalana és a la inversa: l'esforç principal es faria entre el 2030 i el 2050.

Segona estratègia: generació renovable a l'Aragó

La ministra espanyola va fer un segon comentari que té grans implicacions: "La generació no es pot imposar, però sí que hi ha capacitat per a imposar les xarxes elèctriques." L'avís és clar, en el sentit que si a Catalunya no es promouen prou renovables –sigui via Generalitat o govern espanyol–, perquè les empreses no veuen un bon ambient, l'objectiu de l'estat espanyol del 74% serà molt difícil d'assolir, tal com va reconèixer Ribera. Especialment si tenim en compte que entre el 2030 i el 2035 es tancaran les centrals nuclears catalanes, que actualment proporcionen el 52% de l'electricitat que consumim i que haurà de ser substituïda per generació renovable. L'alternativa clara que té el govern espanyol a tot plegat és fer les plantes en unes altres comunitats autònomes,

especialment a l'Aragó, i fer arribar l'electricitat mitjançant línies d'alta tensió que travessin tot Catalunya durant centenars de quilòmetres. Cal dir que uns quants sectors polítics i intel·lectuals catalans hi estarien a favor. Veus prestigioses com els economistes Andreu Mas-Colell (ex-conseller de la Generalitat) o Miquel Puig (coordinador dels fons Next Generation EU) així ho han promogut als mitjans de comunicació. De fet, aquesta via ja ha començat, i pot tenir greus conseqüències per a la independència energètica del país.

El projecte Sputnik de l'Aragó és promogut per ex-consellers de la Generalitat en reunions amb ajuntaments catalans (fotografia: Ajuntament de Vallmoll, a l'Alt Camp).

La transició energètica a Catalunya

Estudi general
Associació / Col·legi d'Enginyers
Industrials de Catalunya

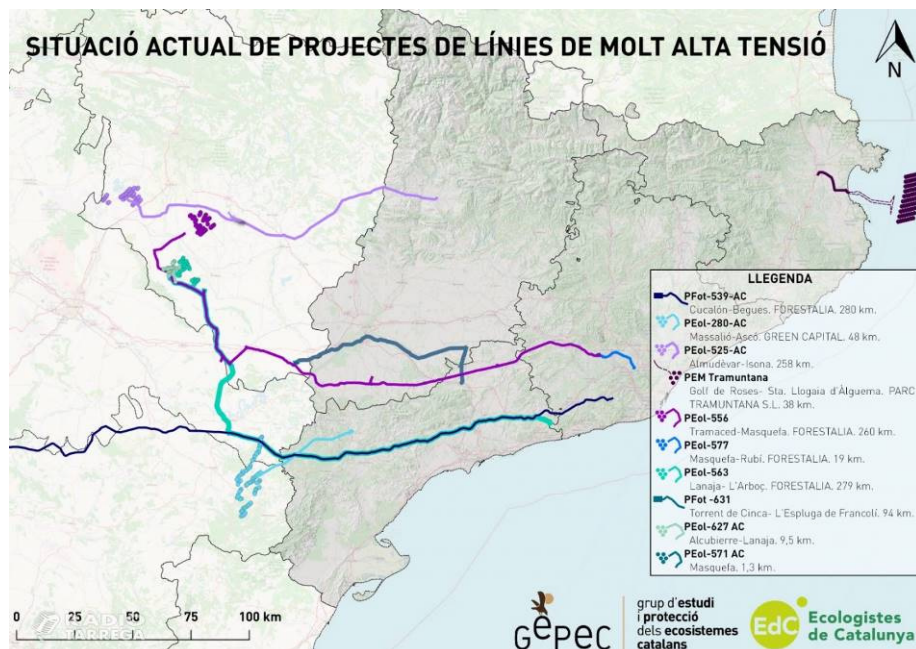

Jaume Morron, gerent d'EolicCAT, l'associació eòlica de Catalunya que agrupa a empreses del sector, ho ha denunciat repetidament. Fa un seguiment continu sobre l'anunci de noves plantes a l'estat espanyol. El 6 d'abril va tornar a apuntar que actualment es tramiten uns quants parcs eòlics i solars a l'Aragó orientats a proporcionar electricitat a Catalunya. És el conegut projecte Sputnik, promogut per l'empresa Forestalia Renovables i que compta amb els ex-consellers de la Generalitat Felip Puig i Josep Grau, a més de l'ex-director general d'Energia Pere Palacín, per facilitar la iniciativa a Catalunya. En conjunt, el projecte consta de 16 instal·lacions solars (627 MW de potència) i 130 parcs eòlics (6.080 MW) a l'Aragó, amb una inversió de 6.600 milions. Tots aquests projectes ja han començat les primeres fases de tramitació pel govern espanyol. "Equivalen al 94% de la generació elèctrica prevista al PROENCAT 2050", diu preocupat Jaume Morron. És a dir, que ara mateix els plans de transició energètica per a Catalunya pel 2030 s'assolirien a fora del país i per decisió del govern espanyol. Cal tenir en compte, a més, que això tan sols és el cas d'una empresa, i que les altres promotores

planifiquen i presenten més instal·lacions a l'Aragó per proporcionar electricitat a Catalunya.

Això té dues conseqüències més. Per una banda, tots aquests parcs necessitaran evacuar la producció a Catalunya amb unes quantes línies elèctriques que travessaran el territori, amb l'impacte ambiental i paisatgístic que representen centenars o milers de torres d'alta tensió noves, tal com han denunciat entitats com ara GEPEC-Ecologistes de Catalunya (figura). A més, cal tenir en compte la riquesa generada per aquestes instal·lacions, en forma de llocs de feina locals i els impostos municipals derivats, restarà fora de Catalunya. Diners que provindran de l'economia catalana.

La generació renovable de l'Aragó arribarà a Catalunya mitjançant unes quantes línies de molt alta tensió (imatge: GEPEC-EdC).

Què ens espera, a curt termini?

La Generalitat ha presentat un pla general, el PROENCAT 2050, però ha de desenvolupar les accions per a concretar-lo en fets. És la fase en què ens trobem ara, i desplegar-la durà temps, atès que encara patim les conseqüències de la paràlisi renovable d'una dècada. A més, cal tenir en compte que la guerra d'Ucraïna ha canviat les prioritats energètiques a tot el continent, i això afecta la planificació catalana, que segurament s'haurà de retocar. De fet, aquests dies la Generalitat ha anunciat que està elaborant un decret llei per a accelerar la tramitació dels projectes solars i eòlics més petits, fins de 5 MW. "Una bona notícia, però cal tenir en compte que aquesta mena de projectes representen 450 MW dels que són a l'espera d'aprovació, una part petita dels 12.000 MW que necessitem", apunta Jaume Morron.

El problema de base, tal com denuncia el sector, és que l'estructura actual de l'administració catalana no és l'adequada i, de fet, critiquen la manca de perfils professionals necessaris dins l'administració, a més d'ampliar plantilles o optar per un model de col·laboració públic-privada en tot el procés d'autorització. En paral·lel, el govern espanyol aprofita la paràlisi interna catalana per prendre'n el control i promoure instal·lacions fora del país. La transició energètica és una gran oportunitat per a Catalunya, n'eliminarà una dependència energètica del món del 95%. Tanmateix, ara mateix pot passar que el país acabi essent completament dependent d'Espanya en una àrea tan cabdal com l'energia. L'actual situació geopolítica ens mostra com és de perillós dependre en aquest àmbit de l'exterior, especialment si es tracta d'estats autoritaris. De cara al 2030, tot indica que no serem a temps de canviar la situació. Resta per esclarir si les mesures que es prenguin en els pròxims mesos podran revertir aquesta situació de cara a la meta final, el 2050.

Informació publicada al digital Vilaweb. Dilluns, 9 de maig del 2022.

Els alcaldes de l'Alt Penedès van demanar fa un any la redacció d'un pla director d'energies renovables a la Generalitat i encara esperen alguna resposta

CATI MORELL – PERIODISTA - 9 maig 2022

L'objectiu de la Generalitat és que l'any 2050 el 100% de l'energia que es consumeixi a Catalunya provingui de fonts de producció renovables. Podríem dir que amb la quantitat d'hores de sol que tenim a l'any respecte a molts altres països de la Unió Europea, aquest objectiu s'hauria de poder aconseguir abans i tot. Però es veu que durant bastant de temps els que s'hi havien de posar ho van anar

deixant passar fins que ara es veuen una mica amb l'aigua al coll i necessiten donar pressa. I la manera de donar pressa és, una vegada més, posant la producció d'energia renovable en mans de qui fins ara ha tingut el control de la producció d'energia fòssil. I així és com arriben les propostes d'hortes solars en sòl productiu (que vol dir terreny agrícola). És a dir, deixar de produir menjar per produir corrent.

LA GRAN AMENÇA PER A LES VINYES

del Penedès en aquest moment són les instal·lacions de plaques solars a preus molt més competitius que el raïm. La producció de vi ha entrat en un bucle on la primera baula de la cadena és la menys preuada. El pagès veu com un any rere l'altre les empreses elaboradores paguen el raïm a preus que no cobreixen ni tan sols el cost de producció. A més de suposar un menyspreu evident per la matèria primera, això causa una situació que, en els pròxims vint anys, pot acabar provocant un canvi radical del paisatge a Catalunya, ja que molts d'aquests pagesos estan d'acord a cedir les seves vinyes per a la instal·lació de camps de plaques fotovoltaïques durant períodes llarguíssims.

AQUESTA AMENÇA,

juntament amb el canvi climàtic, que pot empènyer els cellers a situar les vinyes en punts de més altura, podria acabar encobrint un procés lent, o no tan lent, d'industrialització velada del que actualment és un sòl d'alt valor agrícola, no només per a la producció de vinya, sinó també com a generador de biodiversitat i com a eina per millorar la resiliència del territori davant l'amenaça dels incendis.

ELS ALCALDES DE L'ALT PENEDES

van demanar fa un any una trobada amb la Generalitat per posar les bases de la redacció d'un pla director d'energies renovables que permeti definir a on s'han d'instal·lar i de quina manera, amb l'objectiu de preservar les bases de l'economia del vi: la vinya i el paisatge. Ho van fer després de comprovar la gran quantitat de propostes de parcs eòlics i fotovoltaïcs que feien les empreses impulsores en zones de cultiu de vinyes i oliveres i zones forestals. Des del punt de vista dels alcaldes del Penedès, el manteniment de les vinyes, oliveres i zones forestals no només serveix per mantenir viu un dels pulmons verds més importants de l'àrea metropolitana, sinó també per preservar l'economia del vi, l'enoturisme i els drets dels ciutadans de la comarca a no renunciar al seu paisatge. Però ha passat un any i encara no han obtingut cap resposta. Estan esperant que la Generalitat els convoqui, mentre s'acceleren els tràmits perquè les grans corporacions aprofitin per demanar fons europeus per assumir les inversions necessàries per desenvolupar el nou model, i el consumidor en queda al marge.

EL NOU MODEL ENERGÈTIC,

el model verd, que consisteix a aprofitar el vent i el sol per generar energia i abandonar els sistemes de producció basades en els fòssils, ha acabat així en mans de les grans empreses i, de moment, molt poques experiències han inclòs el consumidor com a productor o com a peça clau del sistema, tot i que els sostres de les cases es van omplint de plaques solars que, majoritàriament, aboquen l'energia sobrant a la xarxa. On són les agrupacions de consumidors per impulsar petits projectes de producció d'energia? No són els ajuntaments els que haurien d'impulsar aquest model amb el vistiplau i, fins i tot, l'empenta de la Generalitat? On és el debat que s'hauria d'haver obert per decidir a on s'havien d'instal·lar les plaques i com? On és l'opinió de la ciutadania? On és la informació? Tot a corre-cuita, que fem tard per arribar a la subvenció. Aquesta no és la mentalitat europea que ens van vendre.

LES ENERGIES RENOVABLES

havien de ser una oportunitat per a la democratització de l'accés a l'energia i, en canvi, s'estan convertint en una còpia del model que hem denunciat durant tants anys. Si no reaccionem, haurà estat una oportunitat perduda.

Article d'opinió publicat al diari El Punt Avui. Dilluns, 9 de maig del 2022.

Revisar el gran joc de l'energia

Amb la guerra d'Ucraïna, hi haurà una recomposició del joc d'interdependències energètiques

Cal veure com creix l'energia verda

JORDI GARRIGA RIU - BARCELONA - 8 maig 2022

Les renovables estan canviant la geopolítica, i qui domina el mercat s'hi resisteix. Joan Ramon Morante, director de l'Irec

Ens hem d'adaptar ràpidament a un món menys intensiu en el consum energètic. Antonio Turiel, investigador del Csic

Se sobreposa la transició energètica a la renúncia al gas i petroli russos. Ramon Noguera, professor d'Eada

El canvi en el model energètic sol ser lent, però la guerra el pot accelerar. Marie Vandendriessche, investigadora d'Esadegeo

Si les indústries alemanya i italiana són tan competitives és gràcies al gas rus. Juan Andrés Diez, dtor. gral d'Enagás

El gasoducte Nord Stream 2 havia de reforçar el subministrament de gas rus a Alemanya. ARXIU.

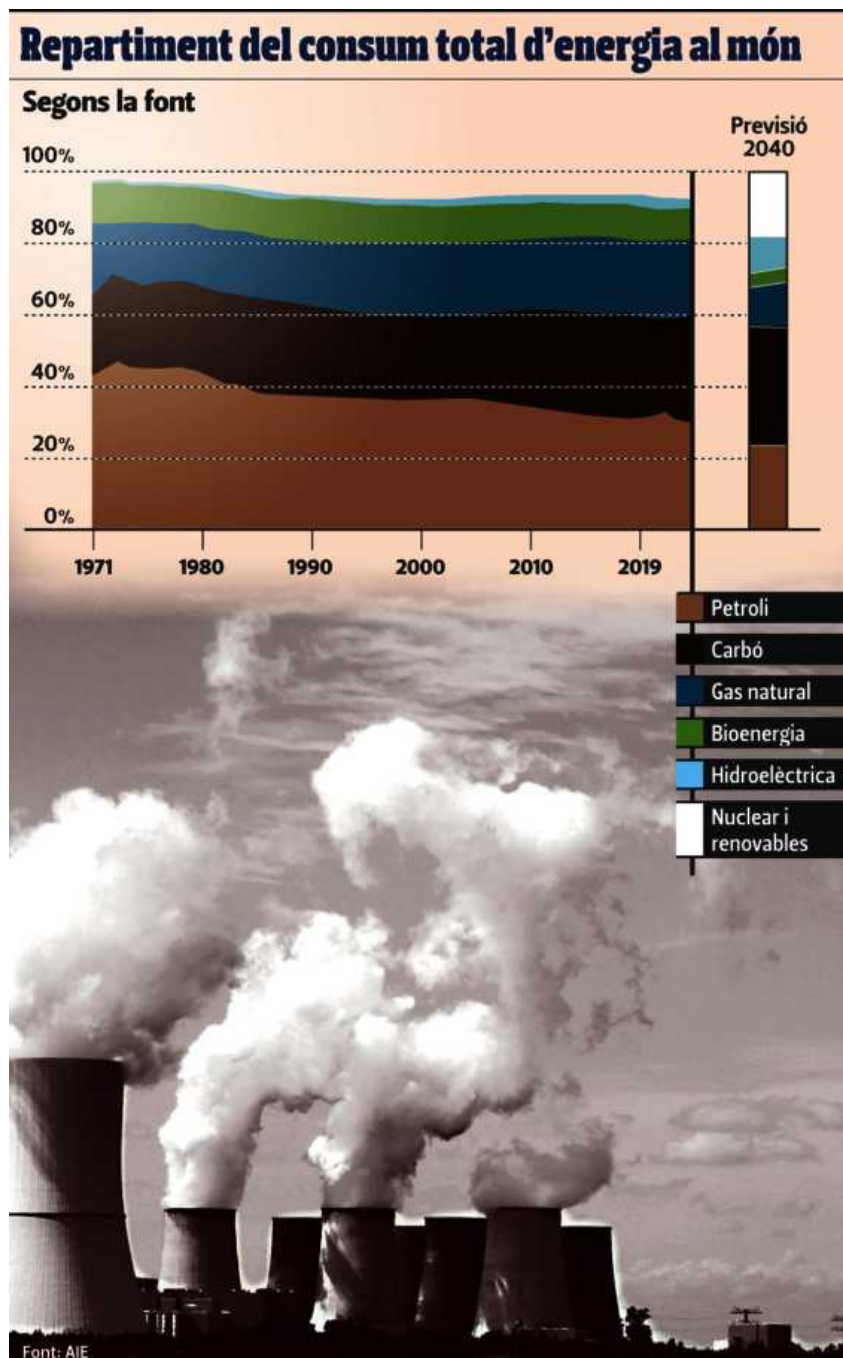
El joc d'aliances i oposicions en el gran joc de l'energia s'ha capgirat amb la invasió de Rússia a Ucraïna, i la trama de les relacions d'interdependències energètiques globals es reteixeix, amenaçada pel risc d'un col·lapse causat per l'escassetat de recursos energètics i condicionada pels dubtes de si la substitució de fonts fòssils per renovables s'està duent a terme a prou velocitat.

Justament, el canvi de paradigma energètic, la transició ecològica, hauria estat un dels factors que haurien empès Moscou a menar pel sender de la guerra. “Les noves fonts renovables estan canviant la geopolítica, i qui domina el mercat de l’energia, vol seguir dominant-lo, no ser desbancat”, afirma Joan Ramon Morante, director de l’Institut de Recerca de l’Energia de Catalunya (IREC). Parlem d’un jugador dominant, Rússia, que tenia un mercat ben captiu a la UE, on exportava fins un 45% del gas que consumia; un 33% del petroli i un 46% del carbó. Una UE ben lluny de la sobirania energètica: el 2020, tenia una taxa de dependència energètica del 56%.

Les renovables tenen la missió de substituir en poc temps els combustibles fòssils. EFE / EPA / SASHA STEINBACH.

No vol perdre pistonada, però alhora és ben conscient que la seva capacitat productiva hauria arribat a la màxima capacitat tècnica. Un declivi, un acostament al peak oil, que molts observadors estimen global. És el cas d’Antonio Turiel, investigador de l’Institut de Ciències del Mar (CSIC) de Barcelona, per a qui sembla evident que “aviat ens haurem d’adaptar ràpidament a un món menys intensiu pel que fa al consum energètic”. A un pronòstic com aquest hi duen fets com que del 2017 ençà la desinversió de les companyies en la producció de petroli ha caigut un 60%, amb companyies com Repsol, que inverteixen una desena part del que ho feien abans d’aquesta data. Del 2011 al 2014, en un context de preus alts (fins a 120 dòlars el barril), el dèficit d’explotació de les grans empreses del sector era de 110.000 milions de dòlars. La caiguda de la producció no ha estat compensada ni pel fracking ni per les sorres bituminoses, poc rendibles. L’any 2020, l’Agència Internacional de l’Energia (AIE) ja no s’estava de reconèixer que pot haver-hi una caiguda precipitada en la producció de petroli d’aquí al 2025, i que fins a un 50% de la demanda no seria satisfeta. Ens en salvarà la transició energètica? Per a Turiel,

“imaginar un món en què les energies renovables puguin substituir la reducció energètica que estan deixant les fonts d’energia fòssil i que permeti seguir augmentant sense fi la producció i el consum és una quimera”. Certament, transitar cap a les renovables i assolir el zero emissions el 2050 implica un increment de la demanda de materials crítics com mai s’ha vist: multiplicar per 100 la demanda del liti que es necessita per fabricar bateries de cotxe i la de níquel i cobalt per 40.

És dins d’aquesta matriu que tindrà lloc la nova partida del gran joc. Com considera Ramon Noguera, expert en relacions internacionals d’EADA, anem “cap a un món més fluït, en què s’han sobreposat dues transicions: l’energètica, ja prevista i urgent per l’emergència climàtica, i la que suposa apartar les significatives reserves de petroli i gas de Rússia”. Un doble canvi, accelerat, que suposa escometre mutacions que en lloc de fer-se en quaranta anys, s’hauran de fer en deu o quinze.

I en aquest canvi, el joc d’influències i dominis pren nous colors: “Rússia vendrà el seu gas i petroli a la Xina, que li pot oferir tecnologia per prosseguir-ne l’explotació, i aquí tenim un gran bloc asiàtic.” Un gran bloc ben segellat pels 10 bcm de gas amb què Rússia nodrirà la sempre assedegada economia xinesa a través del gasoducte Power Siberia 2.

I Europa, com s’ho ha de mirar? “Caldrà veure com reacciona Europa davant la nova situació de blocs: o

tria l’atlantisme, i es recolza en els EUA, o, atesa la importància de la Xina com a gran comprador i venedor de béns i matèries primeres al món, accepta el seu lideratge.” Pel que fa als EUA, Joe Biden, tot seguint la política d’acostament de Barack Obama, “s’acosta a Veneçuela i a l’Iran, que disposen de reserves importants, per fer pressió sobre Putin”. En el cas veneçolà, un país que té capacitat de produir 700.000 barrils de petroli al dia, tanmateix hi ha dubtes, ja que com avisen els experts, ara mateix no té els recursos per produir el petroli que demanen els nord-americans.

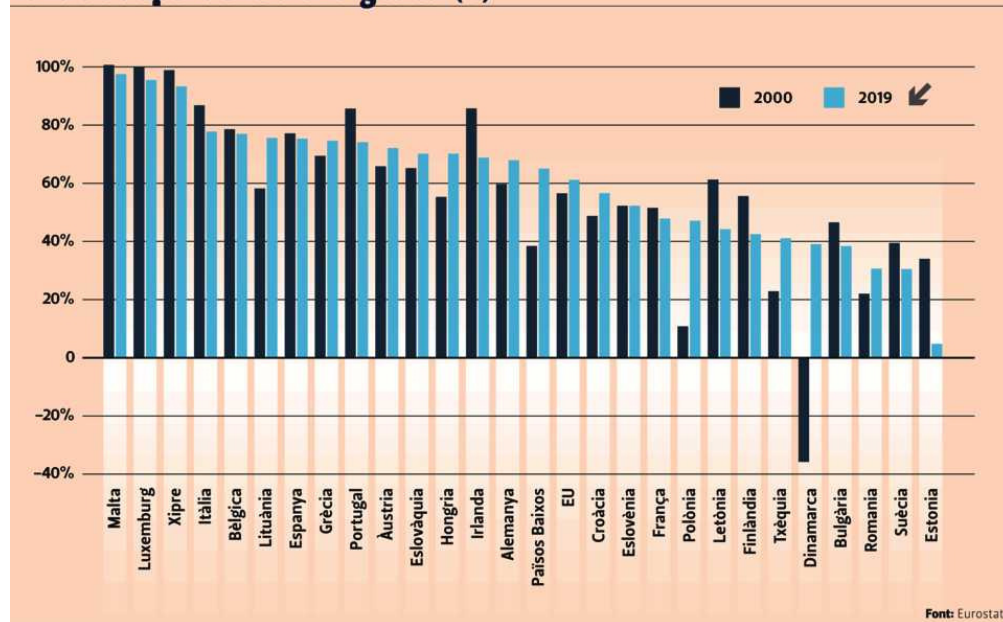
A més, amb el benentès que el fracking té els dies comptats, els EUA han incrementat exponencialment la seva capacitat de líquefacció de gas, i ara amb més de 50.000 m³/any, són el primer productor de gas líquid al món, i per col·locar-lo a la tan necessitada UE, ja li va bé que quedi neutralitzat a conseqüència de la guerra el gran gasoducte Nord Stream 2 que transporta el gas rus al centre d'Europa.

“El canvis en el model energètic acostumen a ser lents, però hi ha excepcions, com quan s'esdevé un xoc com la guerra”, explica Marie Vandendriessche, investigadora d'EsadeGeo. I en aquesta circumstància, hi haurà un joc més tàctic, en el curt termini, que “consistirà a desfer-se de la dependència energètica de Rússia, per arribar al 2030 sense cap lligam, i amb els dubtes del preu que pugui arribar a tenir el seu substitut, el gas natural líquid, i com accelerar-ne l'increment”. El joc més estratègic és per al mitjà termini, i és “accelerar la transició cap a les renovables, i aquí també hi ha la incertesa de com garantir que s'emmagatzemarà adequadament l'energia en bateries per assegurar en tot moment el subministrament”. Vandendriessche és de les que es mostra confiada en el joc que pot donar l'hidrogen verd: “La UE hi confia, hi inverteix molt. Per a la indústria de gran consum energètic, l'hidrogen verd pot ser un substitut del gas natural.” A més, “si l'electròlisi per aconseguir hidrogen es fa a partir de les renovables, és un gran benefici per a l'agenda de sostenibilitat i la consecució de la sobirania energètica”.

Ha estat inevitable establir un paral·lelisme entre aquesta crisi i la del 1973 amb el petroli. Aleshores, el desllorigador també va ser una guerra, la de Yom Kippur entre Israel i Palestina. Ara, és el gas el que ocupa l'escacquer. L'Estat espanyol per donar molt de joc en aquest capítol geopolític, en la mesura que el gasoducte Midcat, extensió de l'algerià Medgaz i que ara es troba aturat a Hostalric, entraria en el dibuix que s'està fent d'un nou mapa de connexions energètiques, esperonat per Alemanya, que vol redissenar les seves fonts de subministrament energètic, després de l'aturada del Nord Stream 2, una infraestructura que està abocada a ser objecte de negociació política per a un “tractat de pau” entre Alemanya i Rússia. Val a dir que sumant el gas transferit via MidCat al de les connexions basques, hom podria aportar fins a 17 milions de m³ de gas a l'any, una mica més del 10% del que subministra Rússia a la UE.

A banda d'aportar el MidCat, l'Estat espanyol ofereix sis plantes de regasificació -Alemanya no en té cap al seu litoral- que li atorguen

Taxa de dependència energètica (%)

un paper interessant des del punt de vista logístic. Això, però, interpel·la França, que no és partidària de cap mena de connexions amb el sud dels Pirineus, ja siguin per carretera, per ferrocarril o energètiques. En la seva concepció de la relació de forces, a França no li interessa que les xarxes energètiques espanyoles portin el gas al cor d'Europa, però Espanya té com a aliat per jugar la carta del MidCat Alemanya, i Itàlia, que -potser per pressionar França- també ha proposat un gasoducte Barcelona-Gènova. Itàlia és un país molt gasista, que consumeix 76 milions de m³ de gas a l'any i, com ha suggerit el primer ministre, Mario Draghi, caldria pensar en un hub gasístic del sud d'Europa, connectat amb Algèria, ja sia a través del

MidCat o del Transmed, que arriba a Sicília des d'Algèria, via Tunísia.

Són especulacions molt llamineres, però Juan Andrés Díez de Ulzurrun, director general d'Enagás, s'estima més posar aigua al vi, i creure que “si les indústries alemanya i italiana són tan competitives és gràcies al gas rus, molt més barat que el que puguin oferir els països del sud d'Europa, de manera que és previsible que quan la relació amb Rússia torni a la normalitat, serà molt difícil reduir la dependència respecte d'aquell país, perquè reduir-la seria disparar en la línia de flotació de la competitivitat industrial”.

Mentrestant, algú en treu profit: el gas natural líquid surt de les plantes dels EUA a 30 euros el Mw, i a Europa es ven a 100 euros. Les plantes de líquefacció dels EUA tenen prou capacitat per carregar bucs i bucs. Així, com s'explica que n'hi hagi una desena d'ociosos entre la badia d'Algesires i el golf de Cadis? S'està retenint l'oferta per especular amb el preu?

Com veiem, el nord d'Àfrica també és part important de l'escacquer, i no només amb el joc que té a veure amb el gas algerià. Com explica Lurdes Vidal, directora de l'Àrea del Món Àrab i Islàmic de l'Institut Europeu del Mediterrani (IEMed), “el Marroc té un dels plans d'energia neta més ambiciosos del nord d'Àfrica i del Pròxim Orient, i per això Alemanya s'hi ha reconciliat, ja que té un gran projecte amb el Marroc de desenvolupar un pla basat en l'hidrogen verd i escapar així de la dependència del gas rus”. Efectivament, les possibilitats eòliques i solars del Marroc són evidents. Es beneficia de més de 3.000 hores de radiació solar a l'any, que equivalen a 1.825 kWh per m². Pel que fa a l'energia del vent, compta amb 3.500 km de costa atlàntica amb una velocitat de ventilació entre 7,5 i 11 metres per segon. Un elevat potencial de generació elèctrica mitjançant renovables que ha de dur a fer servir part de la potència a produir hidrogen verd, fins a un 4% del mercat mundial el 2030, si es compleixen les previsions de la seva estratègia nacional, que s'imposa exportar el 2030 fins a 10 Twh, després de construir 6 GW de nova capacitat de generació renovable. Alemanya vol col·laborar amb el Marroc transferint-li tecnologia Power-to-X per produir hidrogen verd i invertint-hi 300 milions d'euros. L'acord, bloquejat per Rabat per l'estratègia de la UE respecte del Sàhara Occidental, ha experimentat un tomb amb Alemanya i Espanya al capdavant, després de la “traïció diplomàtica” al Front Polisari per part d'Europa, que ara reconeix la fórmula que proposa el Marroc d'una autonomia i arracona el dret a l'autodeterminació del poble saharauí.

El Marroc no és l'únic país que emergeix com a futura potència de l'hidrogen verd. L'Agència Internacional d'Energies Renovables (IRENA) identifica com a prou ben posicionats per esdevenir potències exportadores en la partida de geoestratègia de l'hidrogen Austràlia, Xile, l'Aràbia Saudita, Namíbia i els Estats Units.

"El desert australià, el d'Atacama a Xile, pel que fa al potencial fotovoltaic, i el nord d'Europa, la Patagònia argentina, diverses àrees del Canadà, la costa atlàntica del Sàhara Occidental per explotar l'energia del vent, han despertat l'interès de països industrialitzats com ara Corea del Sud i el Japó, que tenen poca capacitat de produir renovables però que volen assolir la neutralitat climàtica, i si això no ho poden fer al seu territori, ho cercaran lluny de les seves fronteres", afirma Joan Ramon Morante, director de l'IREC. Efectivament, hi ha fortes inversions d'aquests països en indrets com el gran desert australià -1.371.000 km², el 18% del territori-. Entre els projectes que criden més l'atenció, hi ha Desert Bloom, de 10 Gw de potència, radicat a Tennant Creek (Territori del Nord), i que suposarà esmerçar 10.700 milions de dòlars, amb la particularitat que l'empresa promotora, Aqua Aerem, pretén capturar l'aigua que es necessita per produir hidrogen de l'atmosfera. L'hidrogen que es pot produir a partir de les renovables "es pot convertir en una molècula que es pot transportar mitjançant vaixells hidrogeners, que poden salpar tant d'Austràlia com d'estats de l'Amèrica del Sud com ara l'Uruguai i l'Argentina, amb una alta capacitat d'energia eòlica, i Xile, que al desert d'Atacama pot instal·lar grans plantes fotovoltaïques per produir hidrogen de km 0, que es podrà emmagatzemar i transportar a Europa per vendre'l en qualsevol mercat".

Així doncs, ja tenim nous jugadors que poden entrar al taulell de la geopolítica de l'energia.

A principis d'any, el diari Financial Times sorprenia tothom informant que la Comissió Europea proposaria al Parlament Europeu incloure l'energia nuclear en la llista d'activitats econòmiques sostenibles de la UE, l'anomenada "taxonomia verda". Es qüestionava així tot el Green Deal comunitari? Alentir el ritme d'implantació de la transició energètica a la UE? Per a Daniel Pérez, representant d'UNEF-CAT, associació del sector fotovoltaic, "aquest canvi en la taxonomia és clarament desafortunat, i obeeix la lògica d'Alemanya, pel que fa al gas i, sobretot, de França, un país amb una indústria nuclear molt potent". Pérez adverteix, però, que, al capdavant, "hi ha uns objectius d'implantació de les energies renovables que s'han de complir, que no inclouen l'energia nuclear". Val a dir, però, que incloure el gas i l'energia nuclear en la taxonomia verda té unes conseqüències no gens menyspreables: "A efectes de finançament, si declaro com a verd un projecte energètic a partir del gas o la nuclear, puc entrar en programes de bons verds o inversions del Banc Europeu d'Inversions (BEI). És una via per facilitar la inversió." I aquí caldrà veure cada país, perquè "els números són tossuts, i és difícil que algú se li acudeixi invertir en cicles combinats, però una altra cosa pot ser esmerçar diners per a un gasoducte com el MidCat o plantes de regasificació de GNL". Per a Daniel Pérez, sembla clar que en el futur immediat, el gas jugarà el seu rol com a vector tèrmic, com a fons de protecció de la instal·lació elèctrica. El gas, en casos com l'alemany, es posa la careta de tecnologia verda, "perquè així poden clausurar les mines de carbó progressivament". Una estratègia de joc en què resta obsoleta la infraestructura del cicle combinat, però en què "la desaparició del gas de calefacció o l'industrial serà molt més lenta". En les partides de futur, en què pot entrar en escena l'hidrogen, Pérez creu que "pot tenir molt de sentit construir plantes aquí, per recollir els avantatges de la solar fotovoltaica". I tenir vocació exportadora: "El MidCat s'hauria d'aprofitar per transportar-lo a l'exterior, no tindria sentit que passés com amb la biomassa, en què venem la matèria primera a França per després comprar energia generada a partir de biomassa que procedeix de Marsella."

Concebre les nuclears com a energia verda ha engegat un intens debat. ARXIU.

Molts observadors no deixen de sorprendre's que en l'estat actual de les coses, en què tothom malda per desprendre's de la dependència energètica de Rússia, hi hagi una reivindicació de l'energia nuclear, quan aquest país és un gran proveïdor en aquest camp. Si bé és un actor menor quant a l'extracció a escala mundial, amb un 5%, no ho és pas com a transformador de l'urani que s'extreu al veí Kazakhstan, que es fa càrrec actualment de més del 40% d'urani que es produeix al món. El paper de Rússia és el de convertir urani triturat en hexafluorur d'urani, fins a un terç del subministrament mundial del 2020. Així mateix, Rússia també té el 43% de la capacitat d'enriquiment mundial. En el camp de les relacions perilloses, si Alemanya al seu moment es va associar amb Rússia per al subministrament, França fa anys que ho fa en el vector nuclear. Sense anar més lluny, l'any passat la francesa Framatome, propietat d'EDF, va associar-se amb Rosatom, la corporació nuclear estatal de la Federació Russa, per processar urani a la planta que aquesta darrera té a Alemanya. Per a Pep

Puig, president d'Eurosolar Espanya, "recuperar l'energia nuclear seria un error brutal, tant des del punt de vista polític, com de l'econòmic i tecnològic". Només cal veure que "França té la meitat dels seus reactors aturats per problemes tècnics". Al seu parer, la proposta de la Comissió per fer verdes el gas i la nuclear "és una maniobra de distracció, i no s'hi val a badar, la transició energètica tal com ha estat concebuda és simplement deixar de cremar, i cenyir-se al que ja s'ha acordat, com és ara, en el cas alemany, al tancament de les centrals nuclears i de les mines de carbó". Però hi ha una altra interferència, que en el futur pot ser problemàtica, "i és el fet que França té armament nuclear." El país veí té unes 350 ogives, cosa que la situa com un dels grans senyors de la guerra global, paper al qual no vol renunciar, tot i entrar en clara contradicció amb el compromís de la transició energètica. Per a la professora de la UOC Ana Isabel Jiménez Zarco, en un context de mercat com l'actual, en què els preus pateixen de febre alcista ara i adés, "no s'hauria de descartar rebaixar les expectatives ecològiques de la transició energètica i tornar a les nuclears, amb l'objectiu d'estabilitzar els preus". Jiménez Zarco també creu que la implantació d'energies renovables potser no pot arribar a compensar la desinversió que s'està fent en la producció de petroli: "Si no tenim prou producció, potser haurem de tornar a pensar en el fracking, recuperar les nuclears o altres alternatives, abans de caure en el col·lapse a què ens pot dur una elevació excessiva dels preus." L'únic efecte positiu que se li pot trobar a l'atac de Rússia a Ucraïna, dins la nova geoestratègia, és que "ens confirma que el camí realment segur és reduir la dependència dels combustibles fòssils, cosa que és possible perquè tenim una resposta tecnològica, que són les energies renovables", diu el professor d'economia de la Universitat Pompeu Fabra (UPF) i president de la cooperativa Som Energia, Albert Banal-Estañol.

Però és clar, cal fer-ho “ben de pressa, i no només pensant a mitigar l'emergència climàtica que pateix el planeta, sinó també l'estabilització dels preus, que es pot aconseguir amb el benentès que a moltes hores del dia l'energia és a preu zero per la incidència de les renovables”. Creu que el debat nuclear “només ha de ser si les centrals es tanquen més aviat o no, fer-ne de noves no té sentit pels terminis de temps i perquè l'energia ha d'anar cap a un model descentralitzat, en què es consumeixi allà on es generi, potenciant el productor -consumidor-, que és qui pren les decisions.”

L'arma llancívola preferida de Putin

L'energia, un altre mitjà per fer política. Explica Carmen Claudín, experta en política russa del CIDOB: “El 2013, quan Ucraïna, Armènia i Moldàvia estaven a punt de signar un acord d'associació amb la UE, les pressions del Kremlin van evitar que els dos primers estats no signessin, i Moldàvia, en no fer-ho, va ser advertida per un vicepresident rus: «Garantir el subministrament de gas i petroli és important a l'hivern, espero que no us congeleu.» Moldàvia ha vist com quan hi governa un executiu proeuropeu, el gas pot pujar un 17%, i si és prorús, l'adquireix a preus per sota de mercat.” Bulgària, que el 2009 volia distanciar-se de Moscou, “va patir un hivern fred per una crisi de subministrament”. També cal recordar que el 2014, a la Ucraïna taronja proeuropea, “el Kremlin la va castigar tallant-li el gas.” I ara, veiem com Rússia talla el subministrament de gas a Polònia i Bulgària, per no pagar-lo en rubles. Polònia, que fins ara importava el 50% del gas a Rússia, ara diversifica els proveïdors. A Bulgària, el 90% del gas consumit és d'origen rus.

Els països del Golf Pèrsic fa anys que tenen clar que les reserves de petroli no són per sempre, i de mica en mica, com explica Eduard Soler, investigador sènior del CIDOB, “fan grans inversions per diversificar la seva economia, des de la producció de petroli en àmbits com el logístic, el turisme, l'educació o la innovació”. Estan invertint les darreres rendes del petroli per assolir “unes economies funcionals en un món postpetroli”. Però la invasió d'Ucraïna altera els plans, i ara grans productors com l'Àrab Saudita volen entrar en escena augmentant la producció i, “amb els Emirats Àrabs Units podrien augmentar la producció per rebaixar els preus”, i fer-se respectar en el gran joc. Tanmateix, la professora d'economia de la UOC Ana Isabel Jiménez Zarco adverteix, en observar l'acostament dels EUA als països del Golf Pèrsic per compensar la pèrdua del cru rus: “Aquests països realment no són fiables, perfectament podrien apujar els preus, el seu PIB encara depèn massa del petroli, malgrat la recerca oportunitats en altres sectors econòmics.”

I per què no jugar a ser austers?

“Un altre model és possible, si renunciem al creixement econòmic”, assegura el professor Antonio Turiel, per a qui “cal un canvi cultural”: “Ja no som en una època d'abundor d'energia i materials.” Assegura que caldria anar cap a “sistemes més locals i redistributius, i oblidar-nos de construir grans xarxes globals de producció i consum o infraestructures que no es podran fer servir”. Com diu, “no és tan difícil reduir, hi ha coses de sentit comú, com compartir cotxe o substituir l'aigua d'una ampolla que necessita molta energia per ser fabricada, per la de l'aixeta”. Fa poc, l'AEI també planteja un pla de deu punts per reduir al món la demanda de petroli en 2,7 milions de barrils per dia en quatre mesos. S'hi proposaven accions com reduir el límit de velocitat, treballar des de casa, diumenges sense cotxes a les ciutats, ús de trens nocturns i d'alta velocitat en lloc d'avions, augmentar l'ús compartit de cotxes, fer més barat el transport públic i incentivar el fet d'anar a peu i amb bicicleta o promoure la conducció eficient de mercaderies, entre d'altres.

Informació publicada a l'Econòmic – El Punt Avui. Diumenge, 8 de maig del 2022.

Geopolítica i transició

El xoc provocat per la guerra hauria de servir per esperonar la transició energètica i reflexionar sobre com reduir la intensitat energètica

8 maig 2022

La geopolítica de l'energia, que durant dècades havia consolidat tota una teranyina d'interdependències entre generadors de recursos d'energia i els seus compradors, s'ha vist trasbalsada amb l'agressió de Rússia a Ucraïna, en què s'observa la necessitat de deslliurar-se dels lligams comercials nuats amb Rússia pel gas i el petroli. Hom està parlant a bastament de trobar nous proveïdors i fins i tot de recuperar infraestructures que havien quedat arraconades per tal de tornar a una certa normalitat de proveïment. D'altra banda, com assenyalava una munió d'analistes, el xoc que comporta una guerra que fa tremolar tots els mecanismes de la globalització, necessàriament hauria de servir d'esperó per accelerar fins allà on sigui possible la transició energètica, per tal que l'energia del sol i el vent vagi arrabassant als combustibles fòssils part del mix de la cistella energètica. Tanmateix, altres focus d'opinió prou autoritzats ens adverteixen que l'economia ha de reduir la seva intensitat energètica com sigui si no volem abocar-nos a mitjà termini a un col·lapse en què el desgavell geopolític derivaria de forma inevitable en nous conflictes bèl·lics. Així com s'ha enfortit el consens d'abandonament dels combustibles fòssils per afrontar l'emergència climàtica i perquè cada territori pugui avançar en la seva pròpia estratègia de sobirania energètica, cal posar sobre la taula la reflexió sobre la reducció del creixement econòmic, si més no desmaterialitzar-lo, i que això cristal·litzi en grans estratègies en el mitjà i llarg termini. El moment de crisi pot semblar inoportú per albirar aquests ideals, o bé un nou moment de creació.

Del nou mapa mundial de generació i consum de l'energia, inevitablement en sortirà una nova geografia de poder i submissió. Tothom està expectant a quin paper -lideratge dur o arbitratge moderador- esgrimirà la Xina en els propers anys, i si els EUA, tot emergint com a campió energètic, li discuteixen aquest rol. Al bell mig, la UE no té cap altra sortida que esdevenir, mitjançant el desenvolupament ferm de les energies renovables en tots els seus eixos, el veritable amo de la seva energia si no vol restar anorreada al concert mundial i que el seu indiscutible potencial econòmic, sempre ben recolzat en l'aportació de coneixement i de valor afegit, quedi en entredit.

Editorial publicat a El Punt Avui. Diumenge, 8 de maig del 2022.

Catalunya necessita multiplicar per 8 les renovables per al 2030

Només si s'apuja la potència de l'energia verda es podrà arribar a la neutralitat climàtica el 2050

ANTONIO CERRILLO – BARCELONA - 04/05/2022

Molins a Montmaneu, a la comarca de l'Anoia. Xavier Cervera.

Catalunya necessita multiplicar per vuit la seva potència d'energia renovable per a l'any 2030 i per 20 per al 2050, entre altres requisits per assolir els objectius en matèria d'energia i clima a meitat de segle. Les xifres reflecteixen el gran salt que ha de fer. De totes maneres, amb l'electrificació amb energia verda no n'hi haurà prou per aconseguir la neutralitat climàtica. Necessitarà potenciar els combustibles alternatius per respondre a les necessitats de la indústria i el transport.

És gairebé impossible que Catalunya es pugui ajustar el 2030 al camí de la descarbonització

Per això, hidrogen i biometà són els altres dos eixos sobre els quals haurà de girar la descarbonització de l'economia. Ho assenyala l'informe La transició energètica a Catalunya, elaborat pel Col·legi d'Enginyers Industrials. Els autors d'aquest estudi consideren gairebé impossible que Catalunya es pugui ajustar el 2030 al camí de la descarbonització, malgrat que sí que veuen viable completar-la el 2050 "si ens posem a treballar de seguida".

Superar l'era dels combustibles fòssils a meitat de segle requerirà en primer lloc una gran aposta per les renovables. I aquest camí estarà marcat pel tancament de les nuclears (clausura total el 2035) i la impossibilitat d'augmentar la producció hidroelèctrica. Finalment, les plantes de gas de cycle combinat es mantindrien fins al 2030, i a partir d'aquesta data hi començaria a haver una substitució del gas natural per hidrogen.

En vuit anys la potència eòlica s'hauria de multiplicar per cinc (passar de 1.271 MW a 6.850 MW), i la fotovoltaica, per 17 (de 282 MW a 21.749 MW).

"Catalunya ha acumulat grans retards, i ha d'impulsar el desplegament urgent de les renovables, aprofitant tots els recursos disponibles", diu Lluís Pinós, un dels coautors de l'estudi.

Caldran de 225.000 a 240.000 milions d'euros per al 2050, segons el Col·legi d'Enginyers Industrials

De totes maneres, l'informe indica que l'eòlica té un sostre de 20.000 MW, ja que l'espai aprofitable és un 2,9%, amb recursos centrats sobretot a la costa davant del Cap de Creus i Palamós, muntanyes del sud de Tarragona (triangle Ulldecona-Seròs-Igualada) i el Pirineu al nord de Figueres.

Les renovables són intermitents i variables. Per això s'estima que per cobrir els "buits" en la demanda es requerirà una potència ferma de suport basat en sistemes d'emmagatzematge electroquímics (bateries), centrals hidràuliques reversibles i plantes de producció d'energia elèctrica amb hidrogen.

"Les renovables s'han de combinar amb aquestes altres fonts. Per això també és important canviar les plantes de producció de gas natural per centrals de producció elèctrica amb hidrogen", afegeix Juan Puertas, coautor de l'estudi.

En un escenari futur, per al 2050, un 93,3% de la producció elèctrica seria amb fotovoltaica (47,5%) i eòlica (45,8%).

Hidrogen i biometà són els altres dos eixos per descarbonitzar l'economia

No obstant això, "l'electrificació de la demanda és indispensable" (per a descarbonització), però "no n'hi haurà prou", assenyala l'informe. En molts processos industrials i en el transport, l'electrificació no és una opció vàlida encara, ja que depenen del gas o altres hidrocarburs.

En aquest sentit, Puertas recorda que "un 75% de la demanda d'energia prové de la indústria i el transport, i aquests dos sectors no són electrificables, o almenys no totalment". Per això, es necessiten les opcions complementàries d'hidrogen i el biocombustible (biometà). "Tot el que no es pugui electrificar s'haurà de cobrir amb hidrogen i biometà", destaca Juan Puertas.

L'informe reclama un gran impuls a l'hidrogen. Es tracta, tot i això, d'un vector energètic que està condicionat per les incerteses que l'envolten, ja que s'estima que encara necessita uns deu anys d'avanços tecnològics. L'hidrogen requereix grans quantitats d'electricitat per ser produït (es genera a partir de la hidròlisi de l'aigua amb electricitat), i perquè sigui realment verd s'hauria de produir amb renovables.

S'hauran, per exemple, d'aclarir les incerteses sobre el seu mode de transport: en forma d'amoniac requereix un maneig acurat i si és líquid encara és costós. La proposta passa per instal·lar a Catalunya la meitat de la producció d'hidrogen necessària. "Si s'instal·lés el 100% de l'hidrogen, el sistema seria ingovernable", diu Pinós.

En vuit anys, la potència eòlica s'hauria de multiplicar per 5 vegades, i la fotovoltaica, per 17

L'altre gran pilar energètic que es proposa és l'ús de biometà, com a substitut del gas natural al sector domèstic i terciari. El biometà es produeix a partir dels residus orgànics (rebutjos municipals o subproductes biodegradables, que generen biogàs i que es poden

transformar en metà) i regasificació de residus o materials forestals. “Un terç del consum de gas natural actual es podria cobrir si aprofitem aquest biometà”, assegura Juan Puertas, que considera que és incomprensible que no s’hagi desenvolupat aquesta opció, que permet injectar aquest biometà a la xarxa de gas natural, i amb què es podria barrejar sense limitació.

En total, en aquesta transició energètica caldrà mobilitzar entre 225.000 i 240.000 milions d’euros per al 2050, cosa que exigirà participació tant pública com privada. Per tot això, es necessitaran uns 150.000 professionals.

Informació publicada al diari La Vanguardia. Dimecres, 4 de maig del 2022.

Un gran parc fotovoltaic a l’abocador del Pla de l’Estany

El Consell Comarcal hi posarà unes 4.400 plaques, amb una potència de 3,62 GW

Això equival al consum anual de tot l’enllumenat de la via pública comarcal

El parc se situarà en un espai d’uns 26.000 metres quadrats

RAMON ESTÉBAN – BANYOLES - 28 abril 2022

Castañer, Serrà i Terés en els terrenys de l’abocador on es construirà el parc fotovoltaic R.E.

El Consell del Pla de l’Estany està redactant el projecte de construcció d’un parc fotovoltaic de 4.446 plaques solars a l’abocador comarcal de Puigpalter, al terme de Banyoles. El seu cost estimat és d’1,6 milions d’euros, aproximadament, i si es compleixen les previsions, l’obra es posarà a licitació entre aquest any i el vinent. La seva potència serà de 3,62 GW anuals, equivalents al consum en un any de tota la xarxa d’enllumenat públic dels

municipis del Pla de l’Estany. Amb la venda de l’energia que s’hi generi, s’obtidran uns ingressos que permetran amortitzar la inversió en 10 o 12 anys, un termini variable depenent del preu de la llum. En principi es pretén pagar la meitat dels treballs amb fons propis del romanent de tresoreria, i l’altre 50% a crèdit, tot i que es buscaran línies de subvenció. La Diputació està col·laborant en la redacció del projecte i la tramitació administrativa de la connexió del futur parc fotovoltaic a la xarxa.

Aprofitament del sòl

La futura instal·lació se situarà en un dels vasos de l’abocador que ja estan plens del tot, i ocuparà una superfície d’uns 26.000 metres quadrats, dels quals 11.500 correspondran a les plaques. Són uns terrenys on no es poden construir edificis i que tampoc es poden destinar a activitats agrícoles (ara hi ha userda, però no es pot aprofitar). “És important donar-los un altre ús i, tenint en compte el moment en què estem, amb tot el tema de les energies renovables, creiem que és un molt bon espai per ubicar-hi aquest parc solar”, va manifestar el president de l’ens comarcal, Francesc Castañer, ahir al migdia en la presentació de la iniciativa, en companyia del vicepresident, Àlex Terés, i el conseller comarcal de Política Territorial, Oriol Serrà.

Com que el terreny no està consolidat, les plaques es posaran sobre una estructura de micropilons, un sistema que requereix poc formigó i poca penetració en el sòl. Encarades cap al sud, les plaques tindran una inclinació de 30 graus, va concretar Terés.

El projecte s’emmarca –van dir– en la política del Consell de fer la transició energètica (a Catalunya, el 2030 la meitat de l’energia generada hauria de ser verda i el 2050 caldria haver arribat al 100%). Serrà va remarcar el fet que siguin les administracions públiques les que donin exemple, fent parcs solars en espais com aquest abans de desplegar-los en camps agrícoles en actiu. “És evident que hi ha molta feina per fer, però és important que les administracions siguem les que liderem aquesta transició”, va manifestar. No es podrà aprofitar, però, per establir una comunitat energètica, ja que la legislació estatal marca que els destinataris han d’estar situats en un radi de 500 metres de la font emissora.

Preus “justos”

L’energia s’haurà de vendre, però es mirarà –va avançar Serrà– que no sigui “una venda pura i dura, com si fóssim una empresa” sinó que repercuteixi en benefici “de tothom de la comarca”. En aquest sentit, s’està parlant amb les tres companyies elèctriques que operen al Pla de l’Estany per poder establir uns preus interessants. “La transformació a l’energia verda no pot ser amb el mateix model que tenim ara, canviant el fòssil per les energies verdes; hem de fer una transformació social i aquesta transformació passa per uns preus que siguin justos”, va manifestar Oriol Serrà.

LES XIFRES:

4.446 plaques tindrà el parc, segons els plans del Consell Comarcal del Pla de l’Estany.

3,62 GW de potència serà la que tindrà la futura instal·lació de Puigpalter.

1,6 milions d’euros és el cost estimat del projecte, que s’està redactant.

“Cal un canvi de model”

Serrà, que és l'alcalde de Sant Miquel de Campmajor i directiu de l'Associació de Micropobles de Catalunya, es va mostrar pessimista respecte de l'objectiu del 100% d'energia verda per al 2050, que les administracions s'han proposat. “Desenganyem-nos, amb la quantitat d'energia que es consumeix avui dia, si no comencem a canviar els models productius i de distribució i no anem a la proximitat, els objectius seran inassumibles”, va afirmar. En qualsevol cas, va concloure el conseller, aquest parc és un primer pas per fer “una transformació global a la comarca”. En aquest context, el conseller va anunciar la creació a curt termini d'una oficina comarcal que atendrà els temes relacionats amb aquesta transició energètica.

En matèria de plaques fotovoltaiques, al Pla de l'Estany hi ha el cas de la comunitat energètica de Cornellà del Terri, integrada per onze habitatges que es nodreixen de les plaques solars instal·lades a la coberta de l'escola Vall del Terri.

Preparant el dia després de la fi de Puigpalter

L'abocador del Pla de l'Estany, en una foto d'arxiu R.E.

L'abocador del Pla de l'Estany de Puigpalter es troba en la darrera fase de vida útil, que finalitzarà un cop s'hagi omplert el tercer vas (dipòsit) que s'està utilitzant en aquests moments. Es preveu que això passi d'aquí a vuit o deu anys, tot i que pot ser més enllà si, gràcies a l'increment de la recollida selectiva, es va reduint la fracció resta a la comarca. Tot i això, en els següents 30 anys, el recinte s'haurà d'anar controlant per evitar problemes derivats de les deixalles acumulades, com són els lixiviats (líquids).

Però per més que les xifres de la recollida selectiva augmentin (s'està implantant el porta a porta i contenidors intel·ligents a la comarca), alguna quantitat de resta es generarà. “Potser el sistema no serà enterrar-la, com estem fent fins ara, sinó que segurament el sistema serà fer una planta de cogeneració per cremar-hi la resta”, va avançar el president del Consell, Francesc Castañer.

Depenent de les quantitats sortiria més a compte dur-ho a cremar a la planta del Gironès en lloc de construir-ne una al Pla de l'Estany, va puntualitzar. El que sí que caldrà construir és una planta de transferència a Puigpalter. El Consell ja està negociant l'adquisició d'uns terrenys del costat del recinte de l'abocador (l'Ajuntament de Banyoles haurà d'aprovar una modificació del planejament urbanístic) on anirà la planta i també una nau per a la flota dels camions de la recollida d'escombraries.

Un altre possible equipament que la comarca necessita –en principi– és una planta de triatge. Si bé inicialment es preveia utilitzar la que tindrà la Garrotxa (la tramitació del primer projecte, però, està encallada), ara s'està a l'expectativa de com evolucioni el tema. En aquella comarca estan estudiant l'alternativa d'unes instal·lacions de menys envergadura, que situarien a l'abocador de Beuda. “Si va disminuint la fracció resta que generem al Pla de l'Estany, potser no necessitem una gran planta de triatge sinó que necessitem molt menys”, considera Castañer.

Informació publicada al diari El Punt Avui. Dijous, 28 d'abril del 2022.

“El parc eòlic no fa perdre turisme i n'hi ha que se'l venen a mirar”

Fins fa poc, només poques persones alertaven de la urgència i no hem estat prou ràpids. Espero que ara fem les coses millor

Des d'un punt de vista positiu, els parcs eòlics marins habiliten espais segurs i camins perquè les espècies marines criïn

MIKAEL SMED ALCALDE DE VORDINGBORG, A DINAMARCA, AMB UN PARC EÒLIC MARÍ
EMILI AGULLÓ - VORDINGBORG (DINAMARCA) / ROSES - 20 abril 2022

Mikael Smed, alcalde de Vordingborg, a Dinamarca, on estan a punt de començar a generar energia eòlica amb un parc marí EPA.

Al nord de la Costa Brava, municipis, veïns i, sobretot, el sector de l'hostaleria miren amb recel els plans d'un parc eòlic marí flotant, el Tramuntana, davant la badia de Roses i visible, fins i tot, des de l'Estartit i les illes Medes fins al cap de Creus. És un projecte que seria el primer d'aquestes característiques a Catalunya, i pioner a la resta de l'Estat espanyol. Ja n'hi ha un d'ibèric, a la costa atlàntica portuguesa de Viana do Castelo, amb 25 MW instal·lats. El projecte de Parc Tramuntana en preveia, inicialment, 500, només una quarta part dels 2.000 que poden generar els dos reactors de les centrals nuclears d'Ascó. Però per mirar de desencallar la tramitació, els promotors han plantejat engegar l'experiència amb una prova pilot de només tres *molins elèctrics de vent*, previs als 32 addicionals que s'instal·larien a més llarg termini si la cosa té èxit. Al litoral gironí, la zona més idònia per a la generació eòlica basada en la

tòpica, pertinaç i real tramuntana –agregada o amestralada, segons el dia–, els números surten rodons per a la instal·lació. Però hi ha un neguit comprensible en el territori sobre el possible impacte turístic.

Ens hem topat amb la possibilitat d'entrevistar un alcalde danès, Mikael Smed, d'una zona que és menys turística que la Costa Brava, però també, i que ja té un parc eòlic marí, de 600 MW davant el litoral de Vordingborg, al sud del país. Una zona on ens explica que el turisme no ha fugit, sinó que n'arriba de complementari, encuriosit per les aeroturbines. I han arribat a acords amb els pescadors, han generat nous llocs de treball, i ho entomen com a opció per prescindir d'energies contaminants, basades en combustibles fòssils o de procedència russa, ara que tothom està convençut que cal aïllar Putin.

El projecte a tocar de la costa de Vordingborg va ser idea del govern danès, o de la companyia?

La idea va partir del govern danès. La companyia estava fent prospeccions en una altra àrea de la mar Bàltica. Però el va adaptar a la nostra zona i el govern el va acceptar.

Es podria dir que el govern danès va haver de competir per atraure la inversió, finalment, a la seva costa?

Particularment, per a la primera fase d'aquest projecte, era una iniciativa del govern danès que es va obrir a la lliure concurrència d'empreses energètiques interessades a tirar endavant el parc eòlic marí.

He llegit que Dinamarca ha aprovat per llei deixar d'explotar jaciments petrolífers o de gas natural en sòl o aigües daneses amb vista a l'any 2050. Sembla arriscat renunciar a una font d'energia i, a més, de negoci per a l'Estat.

Sí, exactament és així. El govern danès ha promogut una llei contra el canvi climàtic, que ho preveu a mitjan segle XXI. Està aprovada. Tot i que potser en la situació actual, que està canviant amb el conflicte entre Rússia i Ucraïna, es veu diferent. Però encara ens mantenen en la idea de prescindir de la producció d'aquí a tres dècades. Ens agradaria aprofitar molta més producció d'energia eòlica, o fotovoltaica o amb altres fonts renovables que s'hagin pogut inventar en els pròxims anys i que es puguin implementar.

Tenen l'opció d'aprofitar també l'energia marina, de l'onatge o les mareas?

Hi ha altres opcions sobre la taula, però ara mateix són menys eficients o menys viables econòmicament. Encara, potser. Ara mateix són molt cares d'implantar, i no generarien tanta energia com els molins aerogeneradors. Per a nosaltres, a Dinamarca, actualment la prioritat sobretot és l'eòlica i, en segon lloc, la fotovoltaica.

Pensa que hem estat lents, que hem esperat massa anys a apostar per les energies netes, fins que ens hem trobat amb la crisi climàtica i ara, a més, amb els problemes de subministrament de petroli i gas derivats de la guerra entre Rússia i Ucraïna?

El problema principal és que fins fa relativament poc temps només hi ha hagut un petit grup de persones i científics que alertaven que s'havien de prendre decisions amb urgència. I a Europa no hem estat prou ràpids. Espero que entre la crisi climàtica i l'altre conflicte temporal fem les coses millor d'ara endavant.

Quin és el potencial de producció d'eòlica a la mar Bàltica, a més d'aquest primer projecte de 600 MW? Disposen d'espai per a més parcs?

El nostre govern ja disposa d'una segona àrea on s'han fet estudis, anomenada Kriegers Flak II. Al costat de la zona que ja està a punt. I altres projectes. D'aquí a cinc o set anys podria estar produint. I molt abans en desenvolupament. Hi ha un gran potencial pel que fa a parcs eòlics marins, i hi haurem d'apostar perquè per a nosaltres és una solució millor que no pas sobre terra ferma. Sobre terra, l'aposta a Dinamarca és construir parcs fotovoltaics. I fins i tot també parcs solars sobre el mar. Encara que no disposem d'una legislació prevista a fons sobre instal·lacions.

Van trigar molt de temps –anys, mesos– a disposar d'una planificació aprovada, d'una legislació que donés el vistiplau a aquesta instal·lació eòlica marina?

A Vordingborg hem estat treballant per triar les empreses que instal·lessin els molins, triar-ne les coordenades, i donar-los el vistiplau durant vuit anys, ben bé, des que vam saber que es podien i s'havien d'aixecar, i fins que hem tingut el parc eòlic a punt. No es fa sol per si mateix. Cal recerca, legislació. Els governs i les autoritats hauran d'accelerar les tramitacions, com comentàvem abans, i escurçar terminis per fer les coses millor i aprofitar el potencial eòlic i energètic de cada zona d'una manera més òptima a partir d'ara.

Podríem dir, doncs, que van començar la planificació en plena crisi econòmica financera i hipotecària, fa una dècada, i ara tenen la instal·lació a punt, després de les crisis de la covid-19 i l'actual emergència energètica?

Sí, crec recordar que les primeres notícies ens van arribar el 2008 o 2009. Potser es va començar a planificar abans i tot. És massa temps des del començament fins a la realitat final.

Les autoritats locals reben alguna mena de compensació energètica pel fet de suportar les instal·lacions a prop de la seva costa?

No, no hi ha cap compensació pel fet que estan sobre el llit marí. Potser en rebríem alguna si estiguessin sobre terrenys municipals, o de propietat privada. Però per a la societat, o la nostra comunitat local, és una cosa bona. Triem tenir energia neta i creem nous llocs de treball. I això és important també per a nosaltres. I tenim molt de turisme, que visita els nostres penya-segats. No tenim gaires platges on prendre el sol tot el dia, però sí zones naturals i senders per caminar i gaudir de les vistes. I no hem trobat turistes amoïnats pel parc eòlic. No hem tingut menys turisme a causa de la instal·lació i sí més llocs de treball gràcies a ella, és el meu resum.

Pot ser, pel que diu, que fins i tot hagin rebut més turistes encuriosits per veure la instal·lació?

També. L'empresa que s'ha encarregat de la instal·lació ha instal·lat alguns monòlits informatius que expliquen les característiques del projecte energètic. No ens ha fet perdre turisme. Ja hi ha gent que s'ho ve a mirar, i quan estigui en marxa, produint i fins i tot vagi a més, aviat, pot ser una font complementària d'interès per atreure nous turistes.

La planificació i els permisos han anat lents, però la construcció, malgrat l'impacte de les restriccions de la covid-19, ha trigat tot just un any...

Havien fet alguns treballs previs, per als fonaments, però la construcció i instal·lació dels aerogeneradors ha anat molt ràpida. Si tot està en ordre, avança de pressa.

El segon projecte podria anar més de pressa?

Podria ser que el nostre govern donés el vistiplau aviat a la segona fase, que més o menys tindria la mateixa potència, de 60 MW més afegits al parc que ja està preparat.

Entenc que la instal·lació ja està feta, però encara no està injectant l'energia a la xarxa?

Està a punt. A la tardor es va fer una inauguració formal, quan ja estava a punt. I esperem que s'incorpori a la xarxa aviat.

Aleshores, encara no han pogut gaudir d'estalvis en la factura municipal, o les domèstiques?

Encara no. L'electricitat aquí també s'ha encarat. Hem tingut uns mesos amb menys vent del que és habitual i n'hem hagut d'importar, crec que sobretot des d'Alemanya, que també en genera amb l'eòlica, però també amb gas rus... És el que tenim.

Gas rus, carbó...

Exactament. Tot això són bones raons per mirar de disposar de parcs eòlics propis.

Em comentava fa un moment que les turbines es veuen des de la costa. Però gaire a prop, o de lluny?

La més propera és aproximadament a 15 quilòmetres de la costa. Hi ha altres llocs, a Dinamarca, on s'està plantejant aixecar-ne a tot just 2 o 3 quilòmetres mar endins, i això genera inquietud a propietaris que viuen a prop de la costa, que, de fet, no són posseïdors de les vistes, però se les senten seves. A menys distància, es veurien més a prop. Però a 10 o 15 quilòmetres, a Dinamarca no tenim dubtes sobre el seu impacte mínim.

A la Costa Brava també es parla del possible impacte sobre la pesca, amb zones d'exclusió per al trànsit de vaixells, que en el seu cas també afecta corredors amb Alemanya o Suècia. Com ho estan gestionant a Dinamarca?

No hi ha problemes sobre les fronteres marítimes o respecte al trànsit de línies regulars de vaixells de passatgers. Han de navegar a una certa distància i ja està. Els pescadors, al voltant de les zones afectades pel parc eòlic, han de respectar unes distàncies de seguretat respecte als aerogeneradors, però també es preveuen unes mesures de compensació per a la pesca. Han estat implicats en tot el procés i s'han negociat mesures compensatòries per la reducció de superfície hàbil per a la pesca. Però també hi ha un retorn positiu pel que fa a la proliferació i regeneració de peixos.

En quin sentit?

Si ens ho tornem a mirar des d'un punt de vista positiu, els parcs eòlics marins poden habilitar espais segurs i camins perquè les espècies marines criïn. Especialment, a la mar Bàltica, era una necessitat. I tornem al que comentava abans. Millores per a l'ocupació local amb la generació. Millores per als pescadors locals, perquè disposin de peix. S'ha d'anar trobant quins problemes es poden generar, els interessos en joc i les dificultats a salvar en el procés, i trobar-hi solució. És necessari que tothom s'hi impliqui i parlar-ne.

Potser una solució paral·lela serien els vaixells amb tracció elèctrica, perquè els pescadors s'estalviessin el gasoil alhora...

Arribarà algun dia, i seria una bona solució complementària.

Arribem al final de la conversa, i m'han dit que voldria venir a la Costa Brava. Aviat el veurem per aquí?

Sí, m'agradaria venir per aquí, si no aquest any, el que ve. I a veure si avança el parc eòlic. De fet, ja la vaig visitar fa alguns anys.

Pragmàtic

Mikael Smed, alcalde de Vordingborg del partit socialdemòcrata danès, va néixer el 1977. És un polític pragmàtic, que malgrat no haver exigit compensacions pel parc eòlic Kriegers Flak I –amb perspectives d'ampliar-lo amb una segona fase–, creu que és necessari. A Dinamarca, l'hivern també els ha encarat la factura energètica i, encara que tenen més eòlica instal·lada que per aquestes contrades, depenen d'Alemanya i del (maleït des de fa gairebé dos mesos) gas rus. Admet que les renovables també tenen el seu impacte, i que al seu país hi ha propostes sobre la taula a 2 o 3 quilòmetres de la costa que generen rebuig. Però defensa que a 10 o 15 quilòmetres són assumibles, i que anem amb retard. Ja va defensar el projecte a la Costa Brava, de Parc Tramuntana, al Parlament.

Entrevista publicada al diari El Punt Avui. Dimecres, 20 d'abril del 2022.

La mida del Parc Tramuntana dependrà de Madrid

Els promotors preveuen la possibilitat d'interconnectar la xarxa amb França pel mar

Maria Garcia – GIRONA - 16/04/2022

Recreació de com es veuria el Parc Tramuntana des de la platja, realitzat pels promotors del projecte. PARC TRAMUNTANA

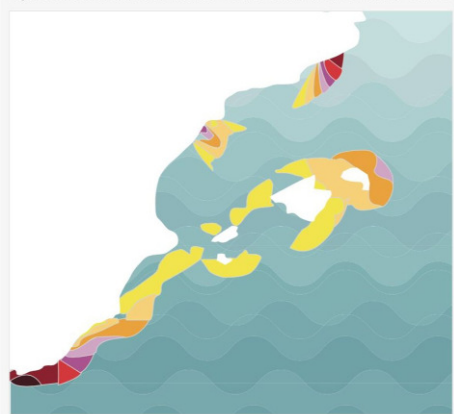
El futur del cap de Creus és en mans de Madrid. El ministeri per a la Transició Ecològica ha d'aprovar aquest any els plans d'ordenació dels espais marítimes i convocar les primeres subhastes d'energia eòlica marina el 2023, que determinaran en quines zones i quants aerogeneradors s'hi instal·laran en una primera fase. A Catalunya es preveuen dos espais viables per les condicions del vent: el delta de l'Ebre i el cap de Creus.

Precisament en aquest últim, uns promotors fa més d'un any que treballen en un projecte, el Parc Tramuntana, que estaria format per

una trentena de molins de 258 metres d'altura, a 14 km del cap de Creus i a 24 de Roses. Ara bé, la mida que tindrà finalment la definirà el govern espanyol. "Nosaltres treballem amb dues línies, un projecte de 33 aerogeneradors, o fer una prova pilot prèvia amb entre 3 i 6 aerogeneradors. Però dependrà de les condicions que estableixi el ministeri a la subhasta", ha precisat l'enginyer i directiu del projecte Parc Tramuntana, Sergi Ametller.

El desembre del 2021 el govern espanyol va donar llum verda al full de ruta de l'eòlica marina i les energies del mar, que té per objectiu aconseguir entre 1 i 3 GW de potència eòlica marina el 2030 i fins a 60 MW mitjançant les energies del mar, que aprofitarien la força d'onades. L'Estat ha dividit els 7.000 quilòmetres de costa en cinc demarcacions marines: la Canària, la Nord-atlànica, la Sud-atlànica, l'Estret i Alborán, i la Llevantino-Balear, on hi ha inclosa Catalunya. En totes s'han avaluat les àrees concretes que podrien acollir els parcs, tenint en compte diferents variables: a més del vent, s'han analitzat els usos i activitats, com les pesqueres i militars, a més de les figures de protecció ambientals. I un dels espais marcats al mapa és el cap de Creus.

Figura 24. Potencial Eòlic Marino en la Demarcación Levantino- Balear

Aquestes són les àrees "més adequades", segons el full de ruta de Miteco, per al desplegament de l'eòlica marina a la demarcació Llevantí-Balear, on està inclosa Catalunya MITECO

"Tenim la il·lusió i l'esperança que Catalunya entri en les primeres subhastes", ha destacat el responsable del Parc Tramuntana, que ha admès que també es podrien presentar altres empreses a la convocatòria. Ells calculen que, entre els tràmits i la construcció, es necessitaran uns cinc o sis anys fins que sigui una realitat. L'enginyer ha afegit que també estan estudiant si la futura instal·lació es podria interconnectar amb França pel mar, aprofitant que el govern francès ha anunciat la creació de quatre parcs eòlics marins, un dels quals a Leucata, al golf del Lleó. "Seria una manera de reforçar la xarxa i d'evitar haver de construir més línies de molt alta tensió que creuin el territori", sosté el responsable del parc, promogut per les empreses BuleFloat Energy i Sener.

Turisme, ecologistes i pagesos, en contra

Des que es va anunciar el nou projecte d'eòlica marina, ràpidament van sorgir veus en contra, que es van aplegar en l'associació Stop Macro Parc Eòlic. La plataforma ha unit sectors tradicionalment enfrontats com el turístic, els ecologistes i els pagesos; a més d'empresaris, pescadors, clubs nàutics i regants. El vicepresident de l'entitat, Jordi Ponjoan, ha deixat clar que continuaran pressionant per evitar que els molins acabin al nord de la Costa Brava. "No pot ser que ara es vulgui solucionar de cop tot el que no s'ha fet en els últims anys en transició energètica. Estem parlant d'una macroestructura que perjudicaria la biodiversitat i tot l'entorn natural, i també l'activitat turística, que ha basat la seva oferta en el respecte per l'entorn natural", critica Ponjoan, que també ha recordat que el parc se situaria a tocar d'un espai inclòs a la xarxa europea Natura 2000. Precisament aquesta setmana fonts de la Comunitat Europea han assegurat a l'ACN que si el Parc Tramuntana té un efecte "significatiu" en la zona protegida, "s'haurà de sotmetre a una avaluació" per determinar si té "implicacions" o no en la seva conservació natural.

Dues proves pilots en marxa

Fins ara, l'eòlica marina no era una opció a Espanya. Només hi havia aerogeneradors que s'ancoraven de manera fixa al fons del mar, i això feia que tan sols fossin viables en aigües poc profundes com les de Dinamarca i Alemanya. Però actualment s'estan desenvolupant diversos prototips de molins flotants, que permeten la instal·lació en grans fondàries. L'executiu de Pedro Sánchez vol aprofitar aquesta nova via de negoci i convertir Espanya en un referent europeu d'aquesta mena de tecnologies, amb una inversió de 200 milions d'euros fins al 2023. De fet, ara s'estan duent a terme dues proves pilot, una a les Canàries i l'altra al País Basc, que analitzen diferents estructures perquè els aparells surin al mar.

Des que s'han anunciat diversos projectes eòlics marins, també han crescut els detractors. Per exemple, a finals del 2021 totes les confraries de pescadors del País Basc, Cantàbria, Astúries i Galícia van signar un manifest en contra d'aquesta tecnologia perquè alertaven que posava en perill el futur de la seva activitat.

Informació publicada al diari Ara. Dissabte, 16 d'abril del 2022.

L'energia eòlica haurà de créixer, també al mar

15/04/2022

El debat sobre el futur parc eòlic que es vol fer a la badia de Roses està encara molt encès. Al territori hi ha una plataforma molt activa que agrupa diversos sectors ecologistes i econòmics que s'hi oposen, però des de l'administració, tant la catalana com l'estatal, es té clara l'aposta per aquest tipus d'energia i es voldria que els projectes poguessin començar com més aviat millor.

Aquest any el ministeri per a la Transició Ecològica ha d'aprovar els plans d'ordenació dels espais marítims i convocar les primeres subhastes d'energia eòlica marina del 2023, que seran les que determinaran en quines zones i quants molins s'hi poden posar en una primera fase. La competència la té el govern espanyol perquè la instal·lació projectada es fa en aigües exteriors i té més de 50 MW de capacitat. Serà Madrid, doncs, com passa moltes vegades, qui prendrà la decisió final, però és responsabilitat de la Generalitat, i s'hi ha compromès, vetllar perquè tot aquest procés es faci de manera consensuada amb el territori.

La consellera d'Acció Climàtica, Teresa Jordà, ja va dir fa mesos que està d'acord amb aquest parc eòlic marí i que està consensuant amb l'empresa el projecte perquè s'adapti a les demandes tant dels pescadors com dels ecologistes. Els promotors del Parc Tramuntana també han dit que estan oberts a adaptar-se i proposen fer una prova pilot prèvia amb entre 3 i 6 aerogeneradors que permetran veure com serà el funcionament.

El projecte original consta d'una trentena d'aerogeneradors que tindrien 258 metres d'altura i serien a 24 quilòmetres de Roses mar endins. La mida exacta dependrà del que defineixi la subhasta del ministeri i podria ser que s'hi presentessin també altres projectes perquè el sector de les renovables, i més ara amb totes les ajudes europees previstes, s'està convertint en un pol d'atracció per a les grans multinacionals que volen fer la transició cap a les renovables.

Per a la Generalitat, aquest projecte pot ser fonamental per contribuir a la descarbonització de Catalunya i no podrà ser l'únic si es vol revertir el retard imperdonable que hi ha ara en la implementació de l'energia renovable. Estem gairebé a la cua de l'Estat en renovables i, amb l'horitzó del tancament de les nuclears, els objectius de reduir les emissions pel canvi climàtic i la necessitat de ser més autosuficients energèticament, està clar que ha de ser una aposta prioritària.

El que no pot passar, però, és que la resolució de Madrid arribi sense que hi hagi hagut prèviament un pacte entre administracions i, sobretot, amb el territori. En el primer cas, el diàleg i l'acord d'estratègies haurien de ser un dels eixos prioritaris del Govern per evitar imposicions que no s'avinguin amb l'estratègia de país. En el segon, hauria de ser el Govern el que liderés el debat i el diàleg amb el territori. Caldrà convèncer de la necessitat de la infraestructura, pactar si cal les compensacions i assegurar que unes infraestructures bàsiques per a tot el país tenen una distribució equitativa per tot el territori.

Editorial publicat al diari Ara. Divendres, 15 d'abril del 2022.

Brussel·les suggereix examinar si el parc eòlic Tramuntana pot afectar un espai natural pròxim

La CE recorda que cal fer una avaluació del pla si “pot tenir un efecte significatiu en el lloc”

ACN - BRUSSEL·LES - 14 abril 2022

Recreació del parc eòlic marí sobre com es veurà des del cap de Creus. ACN.

Brussel·les suggereix examinar si el parc eòlic marí projectat al golf de Roses podria afectar un espai natural pròxim que forma part de la xarxa europea Natura 2000, encara que el parc en si mateix quedi fora de l'àrea protegida. Fonts comunitàries afirmen a l'ACN que, en cas que el projecte Tramuntana “pugui tenir un efecte significatiu” per a la zona protegida, s'haurà de “sotmetre a una avaluació” per aclarir si realment tindrà “implicacions” o no per a la seva conservació natural. En funció d'aquest informe, les autoritats competents a Espanya hauran de decidir si hi donen el vistiplau, segons marca la directiva europea que regula la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres a la Unió Europea.

El projecte Tramuntana preveu la construcció d'un parc eòlic davant la costa del Golf de Roses. Arran de les reticències de part del territori, els promotors, l'empresa BlueFloat Energy i el grup d'enginyeria i tecnologia SENER, van plantejar una reducció en el nombre d'aerogeneradors previstos inicialment –de 80 a 35– i de la distància respecte del cap de Creus. El projecte preveu ubicar-lo a una mitjana de 24 quilòmetres de la badia de Roses i a 14 del cap de Creus. La zona més pròxima a la costa del Golf de Roses forma part de xarxa europea Natura 2000, que serveix per protegir espècies i hàbitats valuosos i amenaçats d'Europa. Per exemple, la Ricarda, prop de l'aeroport del Prat, també forma part d'aquesta xarxa.

Segons els promotors, el parc eòlic Tramuntana es projecta fora de qualsevol àrea protegida, com ara les Zones d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA), de migracions de cetacis o Llocs d'Interès Comunitari (LIC). També defensen que és l'únic punt de Catalunya on es pot aixecar una infraestructura d'aquestes característiques i que els diferents estudis que han elaborat ho avalen.

Zona “prioritària”

De fet, el Pla d'Ordenació de la l'Espai Marítim (POEM), elaborat pel Ministeri de Transició Ecològica, estableix com a zona d'ús prioritari per a l'energia eòlica el tram comprès entre el golf, el cap de Creus i la badia de Pals, just la zona on es projecta aquest parc eòlic marí.

En canvi, els opositors denuncien que la construcció i el manteniment del parc afectarà necessàriament les zones protegides. No només en la seva consecució sinó també tenint en compte que les línies d'evacuació –encara que es plantegin soterrades– creuaran de ple, per exemple, els Aiguamolls en el camí cap a la MAT de Santa Llogaia. A més, remarquen que el parc es preveu aixecar en un espai amb una “alta fragilitat ambiental i adjacent a múltiples zones protegides”.

El Govern, a favor

Enmig d'aquesta polèmica amb defensors i detractors, el Govern va deixar clara la seva posició fa unes setmanes. La consellera d'Acció Climàtica, Teresa Jordà, va defensar durant una visita a Copenhaguen la necessitat que Catalunya compti amb un parc eòlic marí l'any 2030 per assolir els objectius de transició energètica fixats en 'La prospectiva energètica de Catalunya 2050'. Tot i que no s'hi va referir directament i tampoc se n'ha començat la tramitació, el parc eòlic Tramuntana és l'únic que, ara per ara, hi ha sobre la taula.

Interconnexió amb Leucata

Per la seva banda, el president de la Generalitat, Pere Aragonès, ha plantejat aquesta setmana durant la visita a França i la reunió amb el sindicat d'energies renovables francès una eventual interconnexió del parc Tramuntana amb el que hi ha projectat a Leucata, a la Catalunya del Nord.

En aquest sentit, ha apuntat la possibilitat de fer-ho a través d'un cable submarí i no amb torres d'alta tensió creuant els Pirineus. "Seria una bona alternativa", ha afirmat el president. Actualment, França disposa de dos projectes pilot de parc eòlic marí, a banda del de Leucata.

Què diu Brussel·les?

De moment, Brussel·les evita pronunciar-se sobre un projecte que no coneix, ja que segons confirmen fonts comunitàries no han rebut cap informació al respecte. Ara bé, recorden que els espais de la xarxa Natura 2000 tenen una protecció especial i que qualsevol intervenció que pugui afectar "significativament" a alguna d'aquestes zones s'ha d'estudiar amb cura. "Independentment de si els plans estan dins o fora de l'espai protegit", puntualitzen des de la Comissió Europea. Determinar si hi ha risc d'impacte i, per tant, decidir si cal fer l'avaluació en qüestió, està en mans de les autoritats competents de cada estat, no de Brussel·les.

Un projecte com el del parc eòlic del Golf de Roses podria veure's obligat a passar un examen sobre les implicacions per a "l'espai marí de l'Empordà" si es considera que potencialment el pot perjudicar. "Les autoritats nacionals competents només acceptaran el pla o projecte després d'haver comprovat que no afectarà negativament la integritat del lloc en qüestió", diu la directiva europea.

L'avaluació mediambiental que marca Brussel·les preveu "consultes públiques" on els "ciutadans puguin aportar els seus comentaris al projecte". També hi ha l'opció d'anar als tribunals o a un "òrgan independent i imparcial" per impugnar el procés de decisió sobre el parc eòlic. "La CE considera que l'ús d'aquests mecanismes (...) és la manera més adequada perquè els ciutadans o les organitzacions enviïn els seus comentaris sobre el projecte", afirmen fonts comunitàries.

Excepcions de caràcter "econòmic"

En cas que l'informe sigui negatiu, la normativa europea permet igualment tirar endavant un projecte si "s'ha de dur a terme per raons imperatives d'interès públic primordial, incloses les de caràcter social o econòmic". Ara bé, l'estat membre ha d'adoptar "totes les mesures compensatòries necessàries" i informar l'executiu europeu al respecte. És el que va passar amb l'anterior ampliació de l'aeroport del Prat. Llavors, Brussel·les va acabar obrint un procediment d'infracció contra Espanya pel deteriorament del Delta del Llobregat i les "insuficients" compensacions.

L'excepció de caràcter "social o econòmic" no s'aplica quan a la zona hi ha "un tipus d'hàbitat natural prioritari i/o una espècie prioritària". Únicament, es podria intervenir per raons de "seguretat pública" o de "salut".

Informació publicada al diari El Punt Avui. Dijous, 14 d'abril del 2022.

Produir en harmonia amb la biodiversitat

A escala global i local, s'avança per incorporar la valoració i la protecció del capital natural en la presa de decisions de les empreses

La UE treballa en models que donin valor comptable a la biodiversitat

JORDI GARRIGA RIU – BARCELONA - 10 abril 2022

Les papallones són indicadors de com la producció de béns i serveis afecta la biodiversitat. ARXIU.

Produir béns i serveis en harmonia amb les espècies que configuren la biodiversitat que ens envolta ja és un deure que les empreses hauran d'escometre de cara als propers anys.

A escala global, la pròxima cimera del Conveni sobre Diversitat Biològica integrarà per primer cop, com explicava David Álvarez, director executiu de la consultora en biodiversitat Ecoacsa, en unes jornades sobre empresa i biodiversitat organitzades pel Col·legi d'Economistes de Catalunya, "metes que afecten directament les empreses, com ara que avaluïn i informin sobre les seves dependències i impactes en la diversitat biològica, amb el compromís de reduir progressivament, almenys a la meitat, els impactes negatius, tot avançant cap a la plena sostenibilitat de les pràctiques d'extracció i producció, les cade-

nes de subministrament, l'ús i l'eliminació".

A Catalunya, hom ha de partir de l'estremidora revelació de l'Informe de l'Estat de la Natura: en vint anys, la biodiversitat ha minvat un 25% en les poblacions de 350 espècies. És per això que, com diu Marc Vilahur, director general de Polítiques Ambientals i Medi Natural de la Generalitat, "és necessari, com ens assenyala el Pla d'Acció de l'Estratègia de Patrimoni Natural, la col·laboració amb les empreses, en considerar el vincle de la biodiversitat amb l'activitat econòmica". Afegeix que "el Pla d'Acció, per al període 2023-2026, considera el sector empresarial estratègic per treballar de forma col·laborativa".

I com reben aquesta invocació els empresaris? El cert és que més norma sempre fa por, tot i ser conscient que és una demanda social respectar totes les espècies del medi natural. Narcís Bosch, director gerent del consell general de cambres, reconeix que "no hi

ha prou percepció de la pèrdua de biodiversitat i, tot i la creixent preocupació per ser sostenibles, mana encara assolir la prosperitat". Creu que "les noves obligacions europees en matèria de finances i sostenibilitat poden conscienciar-los, però ho faríem malament si el senyal per a les empreses és que poden rebre una clatellada, com patir restriccions de crèdit". La UE està treballant en una taxonomia de finances sostenibles, basada en sis pilars, que, com diu David Álvarez, "ha de transformar les finances de les empreses, perquè si no són classificades com a sostenibles, pot suposar una pèrdua d'accés al finançament". Iniciatives com Align, Transparent i TNFD han de desembocar l'any vinent en la creació de models que recolliran la biodiversitat dins dels estàndards de comptabilitat. Salvador Sedó, director de Desenvolupament Sostenible de Foment del Treball, observa que "l'administració no només ha d'apostar pel conservacionisme, sinó que també ha d'afavorir l'activitat econòmica". Pensa que, en lloc de prohibicions, cal desenvolupar nous models productius. En consonància amb el que diuen els experts, també pensa que ha de ser clau l'acció col·laborativa amb l'administració, que no s'ha de limitar a imposar unes regles del joc, sinó a ajudar l'empresa a mesurar el seu impacte i a establir mecanismes per comunicar la seva relació amb la biodiversitat. Per a Jordi Costa, hem de veure si, "com ha passat explorant a fons el model d'economia circular, amb la biodiversitat poden guiar les empreses a la recerca d'oportunitats". Les tasques per revertir la situació actual són un reguitzell d'oportunitats. El Fòrum Econòmic Mundial creu que si incorporem el capital natural en l'activitat econòmica, l'impacte econòmic d'aquí al 2030 pot ser de 10.110 bilions de dòlars, en la gestió del sòl i els oceans, la creació d'infraestructures verdes o el desenvolupament de les energies renovables. Dins d'aquesta perspectiva, la creació de llocs de treball pot arribar arreu als 395 milions. Altres estudis animen a menar cap a model d'acoblament amb la biodiversitat, perquè el PIB mundial guanyi anualment 0,23 bilions de dòlars, en lloc de perdre, com passa ara, 9,87 bilions.

Sectors amb més impacte i dependència

A Catalunya, hi ha activitats que afecten més el capital natural. Un estudi de la consultora Ecoacsa estableix que en la doble variable d'impacte i dependència en la biodiversitat, destaca la construcció, seguida de l'agricultura, la indústria de l'alimentació, begudes i tabac, les indústries extractives, la indústria forestal, l'energia i indústria química i la refinaria del petroli i el turisme de la natura. En línies generals, l'autora de l'estudi, Iris Fernández, geogràficament posa l'accent a la Depressió Central, "on hi ha una activitat agrícola més intensiva, més contaminant, més consumidora de sòl i de sobreexplotació dels aqüífers". Així mateix, la pèrdua de la pràctica agrícola tradicional "ha suposat la pèrdua d'hàbitats essencials per a espècies d'aus i papallones". En la pesca, és inevitable fer esment de la pesca d'arrossegament, que malmet el fons marí. En energia, hom recorda que la infraestructura elèctrica ha afectat espècies com l'àguila cuabarrada. I a Catalunya, "la construcció ha fragmentat hàbitats i ha desplaçat la biodiversitat."

Informació publicada al diari El Punt Avui. Diumenge, 10 d'abril del 2022.

Els ajuts per fomentar l'autoconsum energètic fan curt

06/02/2022

Imatge de plaques fotovoltaïques instal·lades a la coberta de La Farga de l'Hospitalet. ÀLEX RECOLONS / ACN

La irresponsabilitat dels governs del Partit Popular amb el seu impost al sol entrarà als llibres d'història com a exemple de mal govern i de miopia política i mediambiental. Va retardar molts anys el procés de transició energètica a l'Estat, i això fa que ara s'hagi de córrer més per aconseguir uns estàndards mínims que en altres països són la norma des de fa temps. La prova és que, des de la derogació d'aquella taxa que penalitzava l'autoconsum, s'ha multiplicat el nombre de noves instal·lacions, així com la potència instal·lada, i ja no només per part de particulars sinó també d'empreses. En un moment en què el preu de l'electricitat està disparat pel tipus de sistema tarifari que hi ha a Espanya –que penalitza el consumidor, ja que l'energia produïda a les centrals de combustibles fòssils com el gas, més cara i contaminant, és la que acaba dominant en el preu final–, l'opció de l'autoconsum, tot i la inversió inicial, està guanyant cada cop més adeptes.

La prova és que les noves instal·lacions de l'autoconsum fotovoltaic a Catalunya han passat de les 421 que hi havia el 2018, encara amb l'impost al sol, a les 12.807 del 2021. Un increment enorme que s'ha vist potenciat des de les administracions amb diverses línies d'ajudes. En total s'hi han destinat 660 milions d'euros per a tot l'Estat, dels quals a Catalunya, a través de l'Institut Català d'Energia (Icaen), se n'han assignat poc més de 112 milions. Una quantitat que ha sigut insuficient perquè hi ha una sobre demanda del 18%, ja que les peticions eren de 133 milions. De fet, això és en el global, però si ens centrem només en la demanda d'autoconsum de renovables en el sector residencial, administracions i tercer sector, la demanda gairebé ha duplicat l'oferta d'ajudes.

En un primer moment s'hi van apuntar sobretot les llars, però cada cop més les empreses, i també els comerços, estan demanant també aquestes ajudes, que en alguns casos poden arribar a assumir fins al 60% del cost de la instal·lació. El problema és que som al febrer i aquestes ajudes, necessàries si realment es vol fer un pas clar cap a la transició energètica, ja pràcticament s'han esgotat. La convocatòria es va publicar el desembre i a hores d'ara ja s'han esgotat i molta gent se n'ha quedat fora. Cal que els fons europeus i les

ajudes de l'administració arribin a tots els nivells de la població i no només a les grans elèctriques, que no només s'estan beneficiant ara dels alts preus de l'energia, sinó que han activat tots els mecanismes per aconseguir també les ajudes per a la construcció de les grans instal·lacions de renovables.

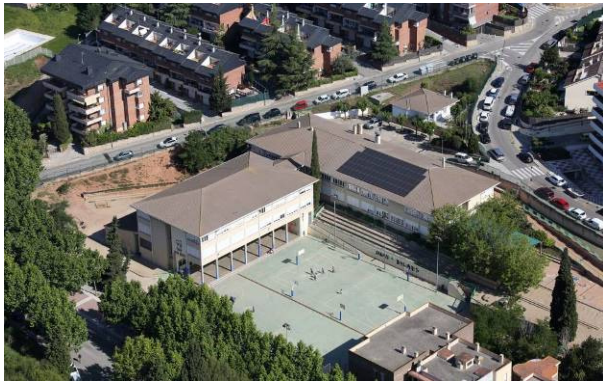
L'autoconsum energètic no serà la solució, però en forma part. És fonamental que hi hagi un canvi en el paisatge dels pobles i ciutats de manera que en la majoria de teulades hi hagi plaques d'autoconsum que permetin fer més sostenible el model. Catalunya està fent tard —va per darrere d'altres països i de la major part d'Espanya— i no es pot escudar només en el que pugui fer Madrid, que en té molta responsabilitat, sinó que ha de fer una aposta clara, mobilitzant diners públics i privats, per accelerar aquesta transformació.

Editorial publicat al diari Ara. Diumenge, 6 de febrer del 2022.

La metròpoli de Barcelona aposta pel Sol

Una inversió rècord a Espanya de 26 milions permetrà tenir 215 instal·lacions fotovoltaïques el 2023. Les escoles hi jugaran un paper essencial

17 DES 2021

Una escola amb plaques solars.

Omplir els terrats d'edificis públics amb plaques solars, instal·lar-hi marquesines sostenibles per generar energia i estendre els aparcaments solars i fotolineres bidireccionals, entre d'altres, és una prioritat per a la Barcelona verda i metropolitana. La transició energètica és un dels principals compromisos de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) en aquesta dècada, en què vol que hi juguin un paper essencial les escoles, prioritàries per a la transició energètica i planters de les futures generacions que afrontaran el ja present repte climàtic.

L'AMB es prepara per liderar la transició a l'energia verda als 36 municipis, 636 km² i 3,2 milions de persones que la conformen. Des del 2019 fins al 2023, preveu implementar fins a 22 megawatts amb 215 instal·lacions fotovoltaïques en un temps rècord amb una inversió prevista, almenys, de 26 milions d'euros ja pressuposats: la més alta d'una Administració local a Espanya. “Els plans d'inversió per fomentar l'energia solar i fer edificis sense emissions estan situant l'AMB com a líder en la transició energètica, la protecció del medi ambient, la biodiversitat i la salut humana i del planeta”, explica Eloi Badia, vicepresident de Medi Ambient de l'AMB. “La Barcelona metropolitana és un territori molt dens per posar instal·lacions a terra. Hem fet un esforç als terrats”, sintetitza Gil Lladó, responsable dels projectes i polítiques energètiques de l'AMB.

“La posada en marxa de les instal·lacions previstes suposarà un estalvi de 5.878 tones de CO₂, l'equivalent a plantar anualment 293.000 arbres, a fer 1.200 voltes al món en un vehicle tèrmic o al consum anual de 9.000 habitatges”, explica Gil Lladó. Amb aquesta inversió, l'AMB demostra el seu compromís amb la reducció d'emissions de gasos hivernacle i la seva aposta per una sortida sostenible de la crisi causada per la pandèmia de la covid-19.

De les 215 instal·lacions solars previstes el 2023, 104 es construïran gràcies al programa de col·laboració FEDER 2019-2023; 91 amb el Pla de Sostenibilitat Ambiental per als municipis de l'AMB 2021-2023, 10 amb el Pla Quinquennal d'Inversions ETAPs; 9 amb el pla Reposició i millora EDARRs (ACA), i 1 amb la Planta Selectiva de Molins de Rei. Segons la seva superfície, per al 2023, un total de 142 d'instal·lacions estaran instal·lades en cobertes d'edificis, 40 seran estacions de càrrega fotolineres, 5 aparcaments solars, 3 biosolars i 2 seran equips de càrrega bidireccionals.

Una fotolinera.

“Es prioritzaran especialment les escoles, la qual cosa també suposarà un valor pedagògic, ja que els alumnes podran seguir a través de pantalles quanta energia es genera depenent del dia. Les experiències als centres que l'han aplicat estan sent molt positives”, explica Eloi Badia. Del total de 142 instal·lacions previstes en cobertes d'edificis, gairebé un 60% (un total de 82) seran a escoles i 20, a centres esportius. La resta (40) es repartiran entre altres edificis públics, com biblioteques, centres sociosanitaris i edificis consistorials. Una experiència que ja funciona és la del centre sociosanitari del Carme, a Badalona, que des del 2019 ja es proveeix amb energia renovable gràcies a la coberta fotovoltaica instal·lada per l'AMB. La instal·lació, amb una vida mínima de 30 anys, genera 130.000 kWh a l'any,

l'equivalent al 15% del consum total de l'edifici.

Altres de les instal·lacions que han demostrat la seva enorme capacitat per generar energia fotovoltaica de manera molt eficient són els edificis que conformen les plantes de sanejament d'aigua. Des de fa anys les plantes de tractament d'aigües i de residus autoprodueixen part de l'energia que necessiten per funcionar aprofitant els seus propis processos. Així que s'evita importar de fora del territori. “Aquestes instal·lacions són molt importants per a la generació d'energia renovable. Amb l'ús de plaques es pot cobrir fins a un 90% de l'energia que la planta necessita per funcionar”, diu Ana Romero.

Des de l'aprovació del primer pla de sostenibilitat de l'AMB, que va finalitzar el 2020, i la posterior aprovació del Pla Clima i Energia 2030 (PMEC), l'Administració metropolitana ha posat les bases de la seva estratègia en matèria energètica amb la mirada posada al final d'aquesta dècada. L'horitzó és arribar a la neutralitat de carboni, i impulsar l'eficiència i l'estalvi energètic. Les accions consoliden, així mateix, el compromís amb les directives que fixa la Unió Europea en reducció de les emissions de CO2 un 40% el 2030. Si s'estableix l'any 2005 com a base de mesura, en la qual les emissions van arribar a les 16.374.293 tones, l'objectiu de cara al 2030 és que la xifra disminueixi a 9.824.575 tones.

El projecte per omplir l'àrea metropolitana de plaques solars s'emmarca en el Conveni Feder que la Generalitat de Catalunya i l'AMB van firmar l'any 2017 per a la gestió de projectes metropolitans dins del programa operatiu d'inversió en creixement i ocupació Feder Catalunya 2014-2020 per a àmbits com les 'smart cities', la mobilitat sostenible, l'eficiència energètica i la recuperació i el foment del patrimoni natural, industrial i cultural.

Recarregar la bateria del cotxe mentre treballes

Aparcar amb cotxe elèctric en una estació de tren, agafar el ferrocarril per anar a treballar al centre de la ciutat i que al tornar el teu vehicle ja estigui totalment recarregat és ja una realitat a la Barcelona metropolitana. El 15 de febrer del 2019, l'AMB va instal·lar la primera fotolinerà laboral al municipi de Molins de Rei. Aquest tipus d'instal·lació consisteix a convertir l'energia solar en elèctrica mitjançant plaques fotovoltaïques col·locades com una pèrgola. En aquest municipi, la pionera instal·lació a Espanya es va portar a terme a l'aparcament del poliesportiu municipal i es va inaugurar amb un component d'última regeneració: un equip de recàrrega bidireccional o V2G, que permet l'emmagatzematge de l'energia solar mitjançant bateries elèctriques o fixes a les cases. Si bé una bateria de cotxe elèctric és capaç d'emmagatzemar entre 22 i 100 kWh, segons el model, el consum mitjà d'una casa consumeix de mitjana 9,6 kWh diaris. En un mes, la fotolinerà bidireccional va poder estalviar fins a 140 kg d'emissions de CO2 a l'atmosfera.

Així, es pot disposar d'energia en moments que per motius meteorològics hi hagi escassetat. També permet que l'energia segueixi el camí contrari: s'injecta a la xarxa que proveïngui de la bateria d'un vehicle elèctric que estigui connectat. Així que se'n beneficia també el poliesportiu municipal, ja sigui perquè els vehicles endollats ja estan carregats o perquè no n'hi ha cap de connectat en aquell moment. És la reconversió del consum: el ciutadà passa de ser un consumidor passiu a un agent actiu en el sistema energètic del seu territori. Així, pot fins i tot decidir si l'electricitat acumulada al seu vehicle es pot utilitzar la subministrar energia o algun edifici, utilitzar-la per circular ell, o vendre-la al sistema elèctric.

I no només això. La fotolinerà de Molins de Rei està ideada per recarregar bateries coincidint amb la jornada laboral i serveix com a enllaç per a l'estació de tren. Com que es troba a cinc minuts de l'estació de Rodalies, també incentiva l'ús del transport públic en els desplaçaments diaris. Els ciutadans deixen el cotxe per recarregar-lo i utilitzen de passada el transport públic. Funciona com a aparcament d'enllaç o Park&Ride. "S'ha notat un augment molt important del seu ús", explica Ana Romero. La majoria de fotolineres ja s'instal·len amb aquesta idea de servei Park&Ride. En són exemples les d'Esplugues de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat i les de Gavà/Viladecans. En total, hi ha actualment 22 fotolineres a l'àrea metropolitana i per al 2023, la xarxa d'aquestes pioneres instal·lacions s'estendrà amb 40 fotolineres, 5 aparcaments solars i 2 equips de càrrega bidireccionals.

AJUNTAMENTS 100% RENOVABLES

El repte dels propers anys requereix cobrir les cobertes dels ajuntaments, i de finançament. El Pla de Sostenibilitat Ambiental (PSA), entre els seus 110 milions, recull que els ajuntaments incrementin la potència de les seves instal·lacions

Un altre dels objectius de l'AMB per combatre l'emergència climàtica és tenir un 100% d'ajuntaments renovables el 2030 per arribar a la neutralitat en emissions del consum energètic municipal (edificis i il·luminació pública), mitjançant el seu projecte Ajuntaments 100% renovables 2030. Per aconseguir-ho, serà necessari instal·lar fins a 100 Mwp de producció fotovoltaica als edificis, però també reduir el consum municipal a la meitat. "Això forma part d'un objectiu: que al final de la dècada tots els edificis d'ajuntaments siguin neutres en emissions", afegeix Eloi Badia. En això, la planificació estratègica és clau per quantificar el potencial solar de tots els edificis públics dels ajuntaments. Permet així jerarquitzar les prioritats d'inversió depenent de les seves necessitats. També el lloc més idoni per ubicar el generador solar.

Informació publicada a El País.cat. Divendres, 17 de desembre del 2021.

Recull de premsa

Juny del 2022

159. Energies renovables a Catalunya

